



KERKELIJK WEEKBLAD VAN
DE GEREFORMEERDE GEMEENTEN

AAMBINDER



Vier eeuwen catechismusprediking [p.4]

Gereformeerde Gemeente Capelle aan den IJssel-Middelwatering

22/10/2015
jaargang 94

nr **04**

Nadat er in de jaren zestig in de wijk 'Middelwatering' honderden nieuwe woningen zijn verzezen, besluit de kerkenraad van Capelle aan den IJssel daar aparte kerkdiensten te gaan beleggen. In het najaar van 1966 worden de eerste diensten in de aula van de openbare 'De Glopper-Mavo' aan de Alkenlaan gehouden. Vanwege de grote toeloop verhuist men

in mei 1968 naar de Gereformeerde Kerk 'De Hoeksteen' aan de Rivierweg. Op 30 september 1971 neemt ds. Th. van Stuijvenberg het huidige kerkgebouw (met 1000 zitplaatsen) aan de Merellaan in gebruik. Sinds 2002 wordt de gemeente gediend door ds. W. Silfhout. Het aantal leden en doopleden bedraagt 1107.

Buigen en belijden

De apostel Paulus zit gevangen in Rome. Hij denkt veel aan de gemeente van Filippi. Hij schrijft hen een brief en wenst hen het allerbeste toe: 'Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.' (Fil. 1:2)

Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is; Opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders.

Filippenzen 2:9-11

ds. H.A. van Zetten,
Benthuizen

Verder dringt de apostel erop aan dat Gods kinderen in Filippi meer en meer op Christus zullen gaan lijken. Dan zullen er vruchten zijn van liefde en ootmoed (Fil. 2:3-4). Was Christus in Zijn vernedering niet hét Voorbeeld van dienende liefde en diepe ootmoed? Paulus waarschuwt de Filippenzen tegen de oerzonde van de hoogmoed: 'Dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was; Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn; Maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden; En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.' (Fil. 2:5-8). Christus heeft volmaakte gehoorzaamheid getoond. Hij heeft alles volbracht: Zijn nederige geboorte, Zijn lijden, Zijn sterven, Zijn begrafenis, Zijn nederdaling

ter helle. De Borg deed dat vrijwillig. En... Hij deed dit voor ongehoorzame zondaren. Voor vijanden wilde Hij vernederd, ja 'vernietigd' worden.

Maar het is niet gebleven bij Zijn vernedering. Op de Paasmorgen bleek immers dat Hij de dood heeft overwonnen. Daar begint Zijn verhoging: 'Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd'. Hij is opgestaan en Hij zou ten hemel varen: Hij werd verhoogd tot in de hoogste hemelen. Zijn Naam is 'boven allen naam' (vs. 9b).

Nu zal iedereen toch een keer buigen voor Hem. Ook degene die denkt Hem ongehoorzaam te kunnen blijven.

Christus is verhoogd, 'opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders.' (vs 10-11).

Gods kinderen leren in dit leven in beginsel te gehoorzamen. Dan leren zij iets van Gods heiligheid en majesteit kennen. Dan gaan zij dorsten naar God. Dan geldt: 'Ik vond benauwdheid en droefenis'. Zulke zondaren worden vernederd en... vertederd. Dat komt door de ingestorte liefde van God. Zij worden door de Heilige Geest bearbeid om zo diep te buigen... dat ze niets meer overhouden. Ze hebben God zo onuitsprekelijk lief dat ze gaan buigen onder Zijn recht: 'Uw doen is rein, Uw vonnis gans rechtvaardig.'

Wat lijken ze *dán* op Christus in Zijn vernedering! Hij heeft immers onvoorwaardelijk gebogen onder het recht Zijns Vaders. Hij riep uit: 'Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?'

In dit nummer

5 Zal men ook de jonge kinderen dopen? [5]

8 Al veertig jaar delven en delen

20 Hoe spreekt de Heere tot mensen?

- 2** Buigen en belijden
- 3** Het Schatboek [41]
- 4** Vier eeuwen catechismusprediking [1]
- 6** Orgaandonatie en naastenliefde [4]
- 7** Even maar...
- 9** Het merg van het Evangelie [3]
- 10** Preeklezen in de eredienst [8]
- 11** Boekennieuws
- 12** Kerknieuws
- 13** Berichten
- 14** Kerkdiensten



Het Schatboek [41]

Zondag 39: Het vijfde gebod: het eren van vader en moeder

Christus' Borgwerk toont: *'Achter de dood ligt het leven.'* Dat geldt ook voor die oprechte navolgers van deze Zaligmaker. Zij moeten omkomen als een rechteloos en onwaardig mens. Maar dan zal 'het Leven' (dat is: Christus) hen geopenbaard worden. Dan mogen ze uit Zijn mond vernemen: *'Ik leef, en gij zult leven.'* O, dan willen ze niets anders dan: *de knieën buigen* in diepe verootmoediging en verwondering. En hun tong zal belijden, dat *Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders.* Dan gaan ze jubelen van de goedertierenheden Gods in Christus. Tot heerlijkheid Gods: *'Uw Naam worde geheiligd!'* In zulken komen de vruchten van het nieuwe leven openbaar, zoals Paulus die de Filippenzen toewenst: liefde, ootmoed, gehoorzaamheid.

Christus is verhoogd, 'opdat in den Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn. En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere is, tot heerlijkheid Gods des Vaders.'

Geliefde lezer, staat u daar nog buiten? Kent u het nieuwe leven nog niet? Weet u niet wat buigen en belijden is? Bent u nog ongehoorzaam? Dan neemt u de volle verantwoordelijkheid voor uw eeuwige ondergang. Zoek de Heere toch, voor het te laat is. *'Kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij op de weg vergaat, wanneer Zijn toorn maar een weinig zou ontbranden. Welgelukzalig zijn allen die op Hem betrouwen.'* (Ps. 2:12).



Uit: Zondag 39;
HET SCHATBOEK,
Z. Ursinus, deel 2;
Gebr. Koster,
Barneveld 2014

Het gebod

Het gebod is dat de ouders, dat wil zeggen alle meerderen, die over ons gesteld zijn, geëerd moeten worden. Het doel waartoe dit gebod is gegeven, is dat de burgerlijke orde gehandhaafd wordt. Dit is een orde die door God is ingesteld en bestaat in de plichten die meerderen en minderen onderling hebben.

De ouders

De meerderen worden begrepen onder de namen 'vader' en 'moeder', en zijn:

1. De ouders zelf, die ons voortgebracht hebben.
2. De voogden en verzorgers van de wezen.
3. De onderwijzers, leraars en dienaars van de kerk.
4. De hogere en lagere overheden.
5. Alle ouden.

Deze allen noemt God 'ouders'. Want zij allen vervullen de plicht van ouders, en zijn als het ware Gods vertegenwoordigers, om ons te regeren en te beschermen. In dit gebod worden de ouders genoemd omdat de macht en regering van de ouders de eerste en oudste in het menselijk geslacht zijn. Naar deze regel moeten alle andere machten geordend worden. Deze macht is ook voor de mensen het meest lieflijk, opdat ze zich daaraan en omwille daarvan gemakkelijk zouden onderwerpen. Ten slotte is men aan de ouders het allermeest verplicht. De verachting van hen is daarom gruwelijker en wordt door God strenger verboden en gestraft.

Wederzijdse plichten

Als God beveelt de ouders te eren, beveelt Hij ook dat zij ouders zijn, en zelfs dat zij de eer waardig zijn, dat wil zeggen: dat zij de ouderplicht vervullen. En als de plichten van de ouders geboden worden, worden daarmee ook de plichten geboden van de anderen die macht hebben, omdat zij onder de naam 'ouders' begrepen zijn. Zo gebiedt Hij ook de plichten van de kinderen, als Hij beveelt de ouders te eren; en niet alleen van de kinderen, maar ook van allen die onder iemand staan. Want Hij wil dat alle meerderen door de minderen geëerd worden.

De belofte

De belofte heeft God aan het gebod toegevoegd om ons door deze bijzondere weldaad, als een voorgestelde beloning, te meer op te wekken dit gebod te betrachten. Tegelijkertijd betuigt de Heere hoe hoog Hij het eren van de ouders acht, en hoe zwaar Hij degenen die de ouders hun eer niet bewijzen, straffen wil. Ten slotte betuigt Hij hoe noodzakelijk de gehoorzaamheid aan dit gebod is, omdat ze een voorbereiding is op de algemene gehoorzaamheid aan de volgende geboden, en een oorzaak die ons behoort te bewegen om de andere geboden te onderhouden. Wanneer de apostel Paulus deze belofte aanhaalt (Éf. 6:2), zegt hij dat dit gebod het eerste is met een belofte, namelijk een bijzondere belofte, een belofte van een zekere weldaad, die God belooft aan degenen die deze gehoorzaamheid betonen. En deze weldaad is: een lang leven op de aarde.

Bedreigingen en straffen tegen de ongehoorzamen

Het tegendeel wordt bedreigd aan ondankbare en ongehoorzamen. Zij zullen door God gestraft worden, zowel in dit als in het toekomstige leven. Laat een ieder die deze wet overtreden heeft, zich dan voor de gruwelijke toorn Gods wachten en zich bijtijds bekeren, voordat hem Gods strenge oordeel overkomt.



Vier eeuwen catechismusprediking ^[1]

De bedoeling van de Catechismus is verstaan en misverstaan. Dat is zo ongeveer de hoofdconclusie van het nieuwe boek "Kostbaar & breekbaar" van dr. W. Verboom. Aan de hand van 27 catechismusverklaringen kwam hij tot die conclusie. Ook twee predikanten uit de Gereformeerde Gemeenten komen aan de orde.

ds. J.M.D. de Heer,
Middelburg

A l heel wat jaren houdt de hervormde emeritus-hoogleraar W. Verboom zich bezig met de belijdenisgeschriften, en vooral met de Heidelbergse Catechismus. Zelf preekte hij er vele malen over. Aan de Leidse universiteit gaf hij er colleges over. Het is positief dat hij de reformatische belijdenisgeschriften telkens voor het voetlicht haalt. De eerlijkheid gebiedt te zeggen dat dit op een manier gebeurt die kritisch staat ten opzichte van de traditie waarin onze gemeenten staan. De voorzichtige en niet-aanvallende bewoordingen die Verboom kiest, zorgen ervoor dat we in elk geval het gesprek met hem moeten en ook willen aangaan, ook al gaan we beslist niet met zijn conclusies mee. Dat proberen we dan ook uit te leggen.

Verbond

Wat is de hoofdstelling van het boek van Verboom? De Heidelbergse, zo benadrukt hij, denkt vanuit Gods verbond met de hele gemeente. De kerk bestaat weliswaar niet alleen uit bekeerde mensen, maar wel uit verbondskinderen, aan wie God, hoofd voor hoofd, Zijn genade belooft. Aan de kinderen moet dit alles onderwezen worden. Hoe? Door hen de antwoorden

van de Heidelbergse aan te leren, in het vertrouwen dat de Heilige Geest hen die antwoorden persoonlijk leert. Met andere woorden: de kinderen moeten uitspreken dat ze het eigendom zijn van Christus, dat ze voor Hem willen leven (antw. 1). Zo leren ze ook hun zonden belijden, en ook hun verlossing en hun dankbaarheid daarvoor (antw. 2). De drie stukken uit antwoord 2 van de Catechismus laten volgens Verboom dus niet zien hoe de Heere plaatsmaakt voor de verlossing in Christus en uit die verlossing doet leven. Het zijn eerder drie ingrediënten die binnen het kader van de enige troost worden beleden. Vanuit Gods verbond en belofte mogen we kinderen leren vertrouwen dat ze in deze troost delen. We komen op dit alles nog terug.

Verklaringen

Aan de hand van zijn interpretatie van Zondag 1 heeft Verboom een aantal catechismusverklaringen gelezen. En getoetst. Eerst behandelt hij vijftien auteurs die naar zijn overtuiging helemaal in de lijn staan van de Heidelbergse. Hij begint bij Jeremias Bastingius, die in opdracht van de Synode van Middelburg (1581) een catechismusverklaring schreef.

Het was de eerste Nederlandstalige verklaring van het leer- en troostboek. Ook bekende predikanten als Petrus van der Hagen, Mattheus Gargon en Herman Friedrich Kohlbrugge staan in deze lijn. Verboom eindigt de reeks met de gereformeerde-vrijgemaakte B. Holwerda. Uit alles wordt duidelijk dat Verboom zelf overtuigd voor deze eerste lijn kiest. Vervolgens beschrijft Verboom een wissel die naar zijn overtuiging is gezet, waardoor de uitleg van de Catechismus ging afwijken van het troostboek zelf. Ook onder deze tweede lijn ziet Verboom bekende oudvaders zoals Franciscus Ridderus, Johannes van der Kemp en Justus Vermeer. Meer naar de eigen tijd noemt de auteur de predikanten G.H. Kersten en F. Mallan als vertegenwoordigers van deze lijn. Als Verbooms conclusies kloppen, zijn er dus diverse gezaghebbende oudvaders die de Catechismus niet goed begrepen en in elk geval niet goed hebben begrepen. Die lijn loopt door naar ds. Kersten, die op zijn beurt een stempel heeft gezet op onze gemeenten. Met andere woorden, onze gemeenten wijken af van de Heidelbergse, aldus Verboom.

Puritanisme

Waar ging de wissel om? Volgens Verboom in het Puritanisme, de stroming in Engeland die veel invloed uitoefende in Nederland. Die invloed ziet de hervormde predikant bijvoorbeeld in het vragenboekje van A. Hellenbroek, dat tijdens tal van catechisatielessen al is gebruikt. Verboom is vriendelijk in zijn bewoordingen en houdt niet van scherpe polemiek. Dat is te prijzen. Maar inhoudelijk is zijn oordeel er niet minder fundamenteel om. In de kerkverbanden waar het meest consequent over de Catechismus wordt gepreekt, wordt deze blijkbaar het minst nauwkeurig uitgelegd en wordt de gemeente op een verkeerd spoor gezet. De conclusies van Verboom werden in het weekblad De Waarheidsvriend ook behoorlijk stevig neergezet. De tweede lijn zou een afdrijven betekenen door een 'gevaarlijke onderstroom'. Dat is forse taal. Het doet de vraag klemmen: Wat moeten we van dit alles denken? Daarover willen we in voorzichtige duidelijkheid in het vervolg iets schrijven.

(wordt vervolgd)

N.a.v. "Kostbaar & Breekbaar. Zondag 1 in catechismuspreken door de eeuwen heen", W. Verboom, uitg. Boekencentrum, Zoetermeer, 2015; 287 blz.; ISBN 978 90 239 2870 6; € 19,90.

Zal men ook de jonge kinderen dopen? [5]

ds. W. Visscher,
Amersfoort

De verwerping van de kinderdoop is een kenmerkend element in de baptistische opvatting over de Bijbelse leer. Ook in evangelische kringen komen we de verwerping van de kinderdoop tegen. Het gaat ook onze gemeenten niet voorbij. Daarom is bezinning hierop nodig. Ik besluit deze artikelen met enkele concluderende opmerkingen.

Het baptisme is een brede stroming in de christelijke wereld. In de Verenigde Staten bijvoorbeeld zijn grote gemeenschappen van orthodoxe baptisten. De heilsleer is voluit calvinistisch, maar rond de sacramenten gaan de wegen uiteen.

1. Variatie

Er zijn ook meer evangelisch georiënteerde baptisten die de vrije wil tot het goede voorstaan. Anderen zijn meer vrijzinnig. Kortom, het gaat om een heel divers gezelschap. Philpot was heel anders dan bijvoorbeeld Jan van Leiden. Wat echter wel gezegd moet worden is dat er rond de verwerping van de kinderdoop vaak meer aan de hand is dan alleen dit ene onderwerp. Het zou zo maar kunnen dat ook de Bijbelse leer over de toepassing van het heil anders wordt gezien en beleefd. Het is goed om daarom eerst goed te luisteren en door te vragen als we mensen ontmoeten die naar het baptisme neigen. Waarom wil men niet meer buigen onder het gezag van de gereformeerde belijdenis? Is er mogelijk meer aan de hand?

2. Goede gronden

De doop van de jonge kinderen berust op goede, Bijbelse gronden. Weliswaar staat er nergens in de Bijbel een opdracht om kinderen te dopen, maar de grote lijn van het Bijbelse onderwijs is duidelijk. De kinderen in het oude Israël moesten in ieder geval besneden worden. Onze gereformeerde belijdenis onderstreept daarom

in lijn met het Oude Verbond de betekenis van de kinderdoop.

Gereformeerd zijn en de kinderdoop aanhangen horen onlosmakelijk bij elkaar. Het is een miskenning van het goed recht van de belijdenis als we de kinderdoop afwijzen. Uiteraard zeggen we hiermee niet dat Bunyan, Philpot, Spurgeon en vele anderen, geen kinderen van God waren. Integendeel, maar we zeggen wel dat ze de gereformeerde belijdenis, die ons lief is, op dit punt niet delen. En dat doet pijn. Het soms scherpe woordgebruik van Calvijn in de Institutie geeft iets van deze pijn rond het verwerpen van de kinderdoop weer. Het mag ons best bedroeven als mensen menen de kinderdoop - om welke reden dan ook - te moeten verwerpen. Het berooft de kerk Gods van een belangrijke troost in deze zondige wereld.

3. Eenheid Oud en Nieuw Verbond

Wij belijden dat er verschillen en overeenkomsten zijn tussen het Oude en Nieuwe Verbond. Als het echter gaat om de kern, het wezen, dan geloven we dat Oud en Nieuw over dezelfde zaken gaan. Steeds weer gaat het om het geloof in de gekruisigde Christus. In het Oude Verbond wordt Christus beloofd; in het Nieuwe Verbond is Hij gekomen en heeft Hij Zijn heilswerk volbracht.

Deze eenheid is doorslaggevend als we nadenken over de kinderdoop. Maar ook over de betekenis van bijvoorbeeld de rustdag in het Nieuwe Testament en de verhou-

ding tussen Israël en de kerk. Omdat de kinderen in het Oude Verbond werden besneden, daarom worden ze in het Nieuwe Verbond gedoopt. De kernzaak: de doop is in plaats van de besnijdenis gekomen. Overigens is er meer te zeggen over de verhouding Oud en Nieuw Verbond dan hier geboden is. Het gaat echter wel om een heel belangrijke zaak.

4. In het verbond der genade begrepen

De grond voor de kinderdoop is niet de uitverkiezing, het veronderstelde geloof of wedergeboorte, maar het genadeverbond. De kinderen der gemeente zijn in het verbond van God begrepen. Overigens is niet ieder kind op gelijke wijze in het verbond begrepen. Calvijn (bij Gen. 17:7), en in zijn voetspoor bijvoorbeeld iemand als ds. I. Kievit, onderscheidt duidelijk tweeërlei kinderen van het verbond. Er is een uitwendig en een inwendig inzijn (of begrepen zijn) in het verbond. Inwendig geldt alleen de uitverkorenen die door wedergeboorte inwendig deel hebben aan het verbond. Uitwendig zijn alle gedoopte kinderen in het verbond.

In onze gemeenten gebruiken we liever de woorden "wezen" (alleen de uitverkorenen) en "bediening" (alle geboren en gedoopte kinderen der gemeente) van het verbond. Onze kinderen leven op het erf van Gods verbond. Overigens ligt hier nog wel een aantal lastige vragen. Bij iemand als Guido de Brès tref je formuleringen aan die wij zo niet zouden gebruiken. Bij Calvijn en bijvoorbeeld Matthew Henry kom je ook best vergaande formuleringen tegen als het gaat over het verbond en de jonge kinderen.

5. Een grote troost

Wij zouden de kinderdoop niet graag missen. In de eerste plaats zijn we ervan overtuigd dat het gaat om een Bijbelse instelling. In de tweede plaats ligt er een grote troost in. Laat ik daarom als slot een klein stukje uit de Institutie van Calvijn overnemen:

'Is het immers voor vrome zielen niet zeer aangenaam om niet alleen door het Woord, maar ook door het voor ogen te zien ervan verzekerd te worden dat ze bij de hemelse Vader zoveel genade verkregen hebben dat Hij ook voor hun nageslacht wil zorgen? Hier is het te zien hoe God tegenover ons de rol op zich neemt van een zeer zorgzaam huisvader, Die zelfs na onze dood niet ophoudt zich om ons te bekommeren, maar voor onze kinderen zorgt en voor hun welzijn waakt' (4.16.32). (slot)



Orgaandonatie en naastenliefde [4]

In dit artikel ga ik nog wat nader in op hoe de Bijbel ons bij de doordenking van dit onderwerp verder kan helpen.

ds. A. Schreuder,
Rijssen

Een algemeen Bijbels principe is dat we belijden dat God de Schepper en Onderhouder is van ieders leven. Deze belijdenis bepaalt ons bij onze afhankelijkheid van de Heere, in Wiens hand onze tijden zijn.

Algemene principes vanuit Gods Woord

De toekomst is voor ons verborgen en ook hoe ons levenseinde zal zijn. Bij beslissingen die we nemen in verband met ons levens-einde, mag nooit dit besef van afhankelijkheid ontbreken en mogen we ook niet voorbijgaan aan de vraag of we bij ons sterven bereid zijn God te ontmoeten.

De Bijbel leert ons ook dat ons lichaam op een heel bijzondere manier verweven is met onze ziel.

Ons lichaam is van God gegeven en is onlosmakelijk met onze persoon verbonden.

Het sterven brengt een scheiding aan van ziel en lichaam. Dit moment is altijd diep ingrijpend. Dat betekent dat we altijd met ontzag en eerbied daarover moeten denken en spreken. Het lichaam van een overledene is voor de nabestaanden nog heel nauw verbonden met de persoon van de overledene. Wat het overlijden doet met nabestaanden moet daarom ook bij voorbaat een plaats hebben bij het geven van toestemming voor postmortale orgaandonatie. Bij het nemen van een besluit tot postmortale orgaandonatie zijn er dus verschillende, algemene Bijbelse principes die moeten meewegen.

Niet alle organen

Dat ons lichaam nauw verweven is met onze persoon moet ook

meewegen bij de afweging welke organen wel of niet getransplanteerd mogen worden. Dit geldt voor het ene orgaan sterker dan het andere. Een heup of knieprothese wordt niet beleefd als een inbreuk op mijn identiteit. Bij een amputatie van een been of borst ligt dat al anders. Bij orgaandonatie, als iemand daartoe toestemming geeft, mag nooit sprake zijn van transplantatie van organen die mede onze persoonlijkheid bepalen, zoals hersenen en voortplantingsorganen. Van dit laatste is gelukkig nog geen sprake in ons land. Ik hoop dat dit ook nooit een punt van discussie zal worden.

We zien twee principieel tegenovergestelde overwegingen. Het ene principiële standpunt neemt als uitgangspunt Zondag 1. Op de vraag naar de enige troost en in leven en sterven volgt als antwoord: 'Dat ik met lichaam en ziel, beide in het leven en sterven, niet mijn maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed... enz'. Als we deze belijdenis met ons hart mogen nazeggen, kan dit maken dat we niet meer durven te beslissen om onze organen na ons overlijden te doneren. Ik wil dit geen gevoelsargument noemen. Als dit zo in het geloof wordt beleefd, mogen we iemand niet in gewetensnood brengen, maar hebben we dit te respecteren. Het andere principiële standpunt neemt als uitgangspunt de opstanding van het lichaam. Ons lichaam wordt gezaaid in verderfelikheden en keert terug tot stof. Wat er ook ontbreekt aan het lichaam bij overlijden, eenmaal wordt het weer opgewekt. Gods kinderen zullen dan een onverderfelijk en volmaakt lichaam ontvangen.

Dit standpunt geeft juist vrijmoedigheid om wél organen te doneren na ons overlijden. Wie zou zowel de ene als de andere opvatting durven veroordelen als niet Bijbels? Het gaat hier niet om wat persoonlijke gevoelens, maar om twee geloofsprincipes. Naar mijn mening moet er voor beide ruimte zijn onder ons.

Navolging van Christus?

Nogal eens worden, in verband met postmortale orgaandonatie, teksten aangehaald waarin staat dat Christus Zijn leven heeft overgegeven tot in de dood en dat dit ook van ons gevraagd wordt.

Ik noem, met voorbijgaan aan andere mogelijke teksten, 1 Johannes 3:16: 'Hieraan hebben wij de liefde gekend, dat Hij Zijn leven voor ons gesteld heeft; en wij zijn schuldig voor de broeders het leven te stellen.'

Het sterven brengt een scheiding aan van ziel en lichaam. Dit moment is altijd diep ingrijpend.



Als we dergelijke teksten direct betrekken op orgaandonatie, gaan we voorbij aan het volstrekt unieke sterven van Christus als Borg en Middelaar voor Zijn volk. In deze teksten wordt wel opgeroepen tot navolging van Christus in ons leven, in de zin van totale overgave aan de Heere en volkomen zelfverloochening van onszelf. Dit kan zo ver gaan dat ons leven er gevaar door loopt.

Als ik deze woorden letterlijk betrek op orgaandonatie, dan zou iemand zijn leven moeten geven met als doel zijn organen te doneren. Dit kan de bedoeling van deze teksten niet zijn.

Bij postmortale orgaandonatie is er wel sprake van organen geven, niet bij ons leven, maar nadat we al overleden zijn.

Barmhartige Samaritaan

De bekende gelijkenis van de barmhartige Samaritaan (Luk. 10:25-37) is het antwoord dat de Heere Jezus geeft aan een wetgeleerde die Hem in vers 29 vraagt: 'En wie is mijn naaste?' In zijn toepassing bij deze gelijkenis draait de Heere Jezus de vraag van de wetgeleerde om, in vers 36: 'Wie dan van deze drie dunkt u de naaste geweest te zijn desgenen die onder de moordenaar gevallen was?' Daarop geeft de wetgeleerde als antwoord: 'Die barmhartigheid aan hem gedaan heeft'. En dan volgt Jezus' antwoord: 'Ga heen en doe gij desgelijks'. De vraag: 'wie is mijn naaste' zal niet ieder op dezelfde wijze beantwoorden als hij het formulier voor Donorregistratie invult. De een zal dit wel als een plicht voelen voor zijn (onbekende) naaste, terwijl de ander dat op dat moment niet zo concreet voelt. Laten we elkaar die (gewetens)ruimte geven.

Bij het doneren van een orgaan bij het leven gaat deze gelijkenis sterker spreken. Mijn naaste is degene die ik ken en die ziek is en gebaat is bij een nieuw orgaan van mij. Ik geloof dat in zo'n situatie, al is het met veel opzien, de Heere het hart kan overbuigen om deze daad van barmhartigheid te stellen.

Als al deze aspecten mee gaan wegen, worden we voorzichtig om met de Bijbel in de hand alleen het gebod tot naastenliefde tot allesbeheersend principe te maken bij postmortale orgaandonatie. In de weg van Gods voorzienigheid kan die vraag meer of minder uitgesproken op onze weg komen en kan de een het als de weg van de Heere ervaren om 'ja' te zeggen, terwijl de ander dat niet zo ervaart.

(wordt vervolgd)



Maar wie is deze Middelaar?*

Er zijn dingen die blijven haken, nadat je ze leest. Allereerst voor mezelf. Maar dan wil je ze ook delen met anderen. Met u dus. Het gaat om een passage uit een boekbespreking. Ik bedoel een uitvoerige recensie van de pas verschenen overdenkingen van Samuel Rutherford over de Openbaring aan Johannes**), onder de titel 'Zie ik maak alle dingen nieuw'. Deze uitgave wordt terecht met grote instemming aanbevolen. In deze boekbespreking lezen we dan het volgende***): 'Zulke preken zijn voor ons goud waard. Als we deze predicaties lezen, die geen product zijn van menselijke wijsheid maar gelouterd in de liefdesoven van beproeving, dan springt er wat in onze ziel op en doet dit ons te meer aan Christus verbinden. Dat is andere taal dan van vrome, eigengerechtigde personen die overgeestelijk en over-orthodox zijn en ervan uitgaan dat hoe meer kritiek zij geven hoe meer bewijzen zij menen te leveren, geoefend te zijn en het voetspoor der vaderen te volgen. Maar de eenvoudige geërfde kinderen van Christus leven uit Christus en spreken over Christus met liefde, ootmoed en tederheid, en begeren nog méér van Christus te ontvangen...'

Waarom me dit zo bijzonder aanspreekt en goeddoet? Dat zal ik u proberen uit te leggen. We leven in een verwarrende tijd. Enerzijds is er een geloofsbeleving die zo gemakkelijk over Jezus spreekt, zonder dat daar ooit plaats voor gemaakt is. Over de Verlosser spreken zonder dat men weet wat verloren zijn is. Over de Zaligmaar spreken zonder dat men weet dat we de rampzaligheid rechtvaardig verdiend hebben. Van beschouwing word je immers niet warm. Laat staan jaloers. Maar er is helaas ook een andere kant. Dat moeten we ook eerlijk onderkennen. Deze eerlijkheid proef ik in de boven aangehaalde woorden. Er is ook een krampachtigheid waardoor men niet onbevange over de Middelaar durft te spreken. Laat staan Hem onbevange durft te verkondigen. Ja, dat het zelfs verdacht is, wanneer je de naam van Jezus noemt. Het blijkt soms tot mijn verdriet zelfs een teken van rechtzinnigheid om zo weinig mogelijk over de Middelaar te spreken. Dat vind ik eigenlijk net zo erg als het eerste. Men spreekt dan aarzelend en spaarzaam over 'een Ander, de verborgen Persoon' of andere omhullende aanduidingen voor de Middelaar. Dat Hij verborgen is, dat is beslist waar. Maar toch draagt Hij 125 kostelijke namen als bronnen van onuitsprekelijke troost voor Zijn ellendigen. Als het recht ligt mogen en willen we daar toch niet over zwijgen? Hoezeer er ook misbruik van gemaakt wordt. Laat toch helder zijn en blijven: voor deze Jezus moet plaats gemaakt worden. Hij moet ons persoonlijk door Zijn Geest geopenbaard worden. Dat is eeuwig waar! Maar evenzeer is het waar, dat buiten Immanuël geen leven is, maar een eeuwig zielsverderf. En ook is het waar, dat Hij zo onuitsprekelijk dierbaar en gepast is voor Gods zuchtend Sion. Steeds meer! En als ik niet meer onbevange over deze Jezus mag preken, ga ik de preekstoel niet meer op. Vandaar dat bovenstaand citaat blijft hangen. Daarom wilde ik het - even onbevange - graag met u delen.

Verstaat u dit voor uw eigen ziel?

v. A.

*) HC vraag 18

**) uitgeverij Brevier

***)) ds. J. Roos in de Wachter Sions van 8 oktober 2015, op pagina 46

Al veertig jaar delven en delen

bladeren in het jubileumboek van de CGO

In juni was het veertig jaar geleden dat de Cursus Godsdienstonderwijs (CGO) van start ging. Ter gelegenheid van dit feit verscheen een uitgave met de passende titel "Delven en delen". Tijdens de jubileumbijeenkomst in Gouda werd het boek door J.H. Mauritz, directeur Toerusting, gepresenteerd.

ds. S. Maljaars,
Sommelsdijk

De jubileumbundel -uitgegeven door Den Hertog in Houten- bestaat uit drie delen. Het eerste deel beschrijft de geschiedenis van de Cursus Godsdienstonderwijs. Het tweede en derde deel zijn meer theologisch-bezinnend van karakter en vormen een illustratie van het werk op de CGO: er wordt *gedolven* in de goudmijn van de Heilige Schrift en gewezen op de noodzaak dat we moeten *delen* in de toepassing van het werk dat Christus voor Zijn Kerk verworven heeft. We willen wat bladeren in dit lezenswaardige boek.

Geschiedenis

In het eerste deel geeft A. Bel een kijkje in de geschiedenis. De Generale Synode van 1974 benoemt een commissie die de wenselijkheid en de mogelijkheid van een cursus onderzoekt. Al spoedig wordt onder de bezielende leiding van P. Kuijt met de CGO begonnen. Docenten worden aangetrokken: veel predikanten, ambtsdragers en andere gemeenteleden

hebben hun krachten aan de CGO gegeven. Duizenden cursisten hebben in de loop der jaren het onderwijs gevolgd. Er komen mensen aan het woord van het eerste uur, anderen spreken over hun ervaringen van kort geleden.

Kenmerkend is de positieve toonzetting. Zonder onderscheid hebben allen de cursustijd als verrijkend ervaren. De foto's laten betrokken docenten en aandachtige cursisten zien. In de loop van de veertig jaar is de cursus uitgebouwd: naast een breed aanbod van toerustingscursussen is er de HBO-opleiding theologie voor godsdienstleraar en kerkelijk werker. Herhaaldelijk wordt benadrukt dat verstandelijke kennis onvoldoende is. Feitenkennis is belangrijk, maar het gaat om geheiligde kennis gewerkt door Gods Geest.

Delven

In het tweede deel delft ds. G. Clements schatten op uit de Heilige Schrift naar aanleiding van de "vijf punten van het calvinisme". Deze punten -waarvan de be-

ginletters in het Engels het woord TULIP vormen- geven bondig weer wat de inhoud is van de calvinistische leer. Dit geeft herkenning over de landsgrenzen heen. Aan de hand van de Dordtse Leerregels wijst ds. Clements op de inhoud van de vijf punten: totale verdorvenheid, onvoorwaardelijke verkiezing, particuliere verzoening, onwederstandelijke genade en volharding der heiligen. Hier klopt het hart van onze belijdenis!

Bij ieder punt komt een toespitsing naar de apologetiek aan de orde. De belijdenis staat immers in de branding van de tijd. Wat moeten we bijvoorbeeld denken van de poging om de evolutietheorie te verenigen met het christelijk geloof? Ook wordt de spits gericht op het pastoraat. Daarbij komen vragen naar voren als: hoe kom ik persoonlijk met God verzoend?

Delen

Het derde deel is van de hand van ds. J.B. Zippro. Zijn bijdrage gaat over het delen in wat er is gedolven. De auteur belicht in dit gedeelte de orde des heils. Het is de (volg)orde waarin de Heilige Geest de weldaden die Christus verworven heeft, toepast in het hart van Gods kinderen. De lijn wordt getrokken van Augustinus via de Middeleeuwen naar de Reformatie en Nadere Reformatie. Uitgebreid wordt erop ingegaan hoe Comrie en in zijn spoor ds. G.H. Kersten over deze dingen spraken, waarbij laatstgenoemde duidelijk afstand neemt van de gedachten van Abraham Kuyper. Evenwichtig worden de zaken verwoord.

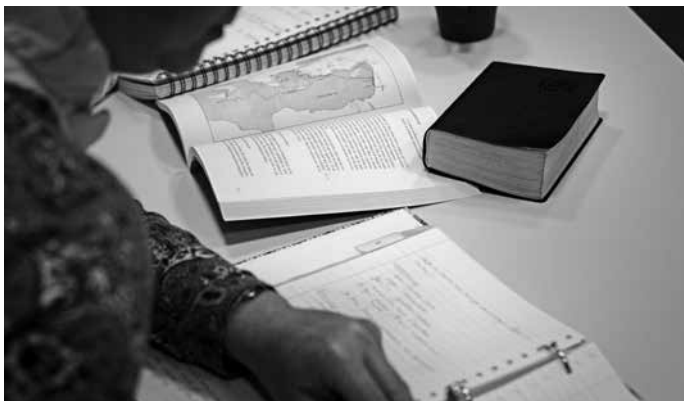
Tot slot

Nog een persoonlijke noot. Zelf volgde ik in de jaren negentig de B-cursus in Goes en de E-cursus in Gouda. Bij het doorbladeren van het eerste deel zie je de docenten van toen als het ware weer voor je. Sommige zaken blijven je bij: ds. A.F. Honkoop die stevast zijn bruin gekafte dogmatiek van ds. Kersten uit zijn tas pakte. Als er dan een vraag kwam, mocht hij ons weleens laten delen in wat de Heere voor hem uit de Schrift had opgedolven.

Dhr. B. Stolk die op bewogen wijze het uitzien verwoordde naar de vervulling van Gods beloften voor het Joodse volk. Do-cent dr. Chr. Fahner die op hoog niveau de achtergrond van de brief aan de Hebreeën voor ons ontvouwde. Rector J. de Jager die op een principiële manier de praktische vakken invulling gaf, gericht op het hart.

We hopen dat de CGO ook in de toekomst onder Gods leiding en zegen een plaats onder ons mag behouden. Om te delven en te delen.

N.a.v "Delven en delen, veertig jaar Cursus Godsdienstonderwijs (CGO)", J.H. Mauritz (red.); uitg. Den Hertog, Houten, 2015; ISBN 978-90-331-2738-0; 140 blz; € 14,90.



Het merg van het Evangelie [3]

J.H. Madern,
Bergambacht

De vorige keer stonden we stil bij Luther en John Eaton. We willen in deze aflevering nadenken wat Tobias Crisp, een andere antinomiaanse prediker, heeft geleerd.



Tobias Crisp

Tobias Crisp (1600-1643) behoorde met John Eaton (1574-1630) en John Saltmarsh (overleden in 1647) tot de antinomiaanse predikers van het eerste uur. We zagen in de eerste aflevering dat Thomas Boston een boekje van Saltmarsh in handen kreeg, maar het teruggaf zonder het geheel te lezen. Tobias Crisp werd in 1600 geboren in Londen en studeerde in Cambridge en Oxford. Hij was in eerste instantie beïnvloed door arminiaanse gedachten, maar kwam tot andere inzichten. Hij werd predikant in Brinkworth (Wiltshire), in de buurt van Newbury, waar dr. William Twisse (1578-1646) predikant was. Twisse was een gerespecteerd theoloog. Hij werd gekozen tot preses van de Westminster Synode. Crisp is mogelijk beïnvloed door de prediking van Twisse, maar heeft daar wel een antinomiaanse invulling aan gegeven. Hij stierf in 1643 aan een pokkeninfectie. Uit zijn geschriften is een goed beeld te vormen van het antinomiaanse denken.

Tweeërlei genadeverbond

Crisp was aanvankelijk wettisch van inslag. Nadat hij daarvan afstand had genomen, verzette hij zich, net als Eaton, tegen de puriteinse nadruk op levensheiliging. Hij vond dat daar een wettisch element was ingeslopen. Hij benadrukte de arbeid van Christus en wees levensheiliging als een voorwaarde voor ingang in het genadeverbond af.

Ten aanzien van het genadeverbond leerde Crisp dat de wet als tuchtmeester tot Christus in het Oude Testament wel, maar in het Nieuwe Testament niet langer nodig was. Crisp leerde tweeërlei genadeverbond, één in het Oude Testament onder het volk Israël, en één in het Nieuwe Testament onder de kerkelijke gemeente. Hij verliet daarmee de gangbare gereformeerde verklaring van één genadeverbond dat zich in verschillende bedieningen openbaart.

Aäron en Melchizédek

Tobias Crisp kwam tot deze gedachte naar aanleiding van Hebr. 8:6: 'En nu heeft Hij zoveel uitnemender bediening gekregen, als Hij ook eens beteren verbonds Middelaar is, hetwelk in betere beloftenissen bevestigd is'. Omdat het in Hebr. 7 over Aäron en Melchizédek gaat en in Hebr. 8 over Christus, de meerdere van Melchizédek, leidde hij daaruit af dat er in de Schrift sprake is van tweeërlei genadeverbond. Het ging volgens Crisp dan ook niet over de tegenstelling tussen Mozes en Christus (wet en Evangelie), het ging over Aäron en Melchizédek, twee

priesters die beiden het genadeverbond bedienden. Crisp onderbouwde dit uit Hebr. 8:7: 'Want indien dat eerste verbond onberispelijk geweest ware, zou voor het tweede geen plaats gezocht geweest zijn'.

Het wezen van het geloof

Tobias Crisp leerde verder dat in Christus' dood alle uitverkorenen gerechtvaardigd zijn. Dat betekende volgens hem dat een uitverkorene nooit verkeert in een verloren vloekwaardige staat. Reeds van eeuwigheid is hij in Gods gunst aangenomen en daarmee een kind van God. Het geloof is bij Crisp slechts nodig om kennis hiervan te ontvangen. Het geloof is bij Crisp daarom niet het 'instrument' uit artikel 22 Nederlandse Geloofsbelijdenis. Het wezen van het geloof is volgens hem ook niet een rechtvaardigend vermogen in de hand van de Heilige Geest. Het is niet meer dan een weerklink (een echo) van het hart waarmee Gods Woord wordt beantwoord. De Schrift zegt: 'Uw zonden zijn u vergeven' en het geloof antwoordt: 'Mijn zonden zijn mij vergeven'.

De prediking van de wet als kenbron van de ellende, als tuchtmeester tot Christus en als regel der dankbaarheid is in deze gedachtegang niet nodig. Alleen het Evangelie moet volgens Crisp gepredikt worden.

Vereniging met Christus

Ten aanzien van de geestelijke vereniging tussen Christus en Zijn uitverkorenen leerde Crisp dat Christus Zelf Zondaar was, de grootste Zondaar: 'God makes Christ as very a Sinner', schreef hij in "Christ Alone Exalted" (Christus alleen verhoogd). Volgens Crisp droeg Christus de zonden feitelijk en was Hij daarmee: 'even zondig als wij'.

Dr. Alexander Comrie (1706-1774) sprak in de eerste preek van de "Eigenschappen" zijn afschuw uit over deze leer. Overigens nuanceerde John Gill (1697-1771) de bedoeling van Crisp. Volgens Gill bleef Crisp binnen de grenzen van de orthodoxie. Gill wees op vergelijkbare woorden van Maarten Luther in zijn "Galatenbrief". Comrie legde in zijn "Brief over de rechtvaardigmaking" uit dat Luther zich in dat gedeelte van de Galatenbrief juist keerde tegen personen die ontkenen dat Christus voor Zijn uitverkorenen een vloek geworden is. Hoe het ook zij, het is duidelijk dat Tobias Crisp met zijn accenten voeding gaf aan de ontwikkeling van standpunten die afwijken van Schrift en belijdenis.

(wordt vervolgd)



N.a.v. "Het merg van het Evangelie; met aantekeningen van Thomas Boston", Edward Fisher, uitg. Brevier, Kampen, ISBN 978 949 158 3667, 428 blz.; € 39,90.

Preeklezen in de eredienst [8]

In onze gemeenten worden ouderlingen regelmatig geroepen voor te gaan in leesdiensten. Dat kan een hele strijd betekenen. Het opzien kan groot zijn, want preeklezen geschiedt voor het aangezicht des Heeren. Aan een aantal ervaren ouderlingen leggen we enkele vragen voor, over de eerste preek die gelezen werd, over herinneringen aan een onvergetelijke dienst, en over goede raad aan jonge broeders.

Een ouderling

Toen ik 42 jaar geleden gekozen werd tot het ambt van ouderling mocht ik ook weten dat ik daarvoor door de Heere geroepen was. Ik kan mij nog herinneren dat ik voor de eerste maal moest voorgaan in de gemeente. Toen de tijd voor het preeklezen aanbrak en ik dus ook een gebed moest doen werd het toch wel benauwd, want de duivel zat niet stil. Ik achtte mij onbekwaam voor dit werk. De eerste preek die ik moest lezen, was ook nog eens een voorbereidingspreek op het te houden Heilig Avondmaal. Dit woog mij des te meer. De Heere gaf een preek uit Markus 14:13b: 'Gaat heen in de stad, en u zal een mens ontmoeten, dragende een kruik water, volgt dien'. De Heere hielp uit en door. Toen ik van de preekstoel afkwam, kwamen de woorden van Psalm 26:8 (berijmd) in mijn hart: 'Wat blijdschap smaakt mijn ziel, wanneer ik voor U kniel, in 't huis dat Gij U hebt gesticht!' Toen heeft de Heere mijn roeping tot het ambt opnieuw bevestigd. Het is en blijft een onmogelijk werk vanuit de mens. Het is een grote troost als je zeggen mag: 'Heere, het is toch Uw kerk en werk' en als je hier steeds weer op terug mag komen.

Interieur
Gereformeerde
Gemeente
Hoedekenskerke.

Iedere keer weer een preek opzoeken, valt niet mee. Dit begint altijd op de knieën: Heere, wat wilt u dat ik lezen zal? Mag ik er mijn

eigen leven ook in vinden, maar vooral ook de gemeente met twee soorten mensen. Mag er onderwijs in zijn voor Gods volk en mogen onbekeerden tot jaloersheid gebracht worden. Je staat daar namelijk niet voor jezelf.

Een preek die ik voor mijn eigen leven niet vergeet, was uit zondag 14 van de Heidelbergse Catechismus, vraag en antwoord 36: 'Dat Hij onze Middelaar is en met Zijn onschuld en volkomen heiligheid mijn zonde, waarin ik ontvangen ben, voor Gods aangezicht bedekt'. Toen mocht ik een ogenblik geloven dat vanaf mijn begin, ook de zonden van mijn jonge jaren bedekt, liggen onder de Borggerechtigheid van Christus. Later moest ik inleven dat een bedekte schuld nog geen vergeven schuld is.

Tegen mijn jongere broeders zou ik willen zeggen: Als je aan het begin van je ambtelijk leven staat, zoek dan een preek waarin de gangen van het geestelijk leven verklaard worden, opdat er onderwijs mag zijn voor Gods kinderen. Maar vergeet toch ook de jeugd en de kinderen niet, waaruit de Kerk gebouwd moet worden. Wat het gebed betreft: probeer het kort te houden. Ik heb eens een wijze raad van een oude knecht van God gekregen. Hij zei: 'Lees de Avondzang maar eens, waarin alles kort en zakelijk wordt verwoord wat we nodig hebben voor de tijd en de eeuwigheid'. Laat also uw gebed zijn.

Aan de gemeente zou ik willen vragen: draag uw ambtsbroeders niet op je handen, maar draag ze op in het gebed, niet alleen op de zondag, maar ook in de week, want hun arbeid is veelomvattend.

(wordt vervolgd)



Boekennieuws



"Trek mij, wij zullen U nalopen", B. Smijtegelt; uitg. De Banier, Apeldoorn; ISBN 9789462780088; 462 blz.; € 39,95.

Trek mij, wij zullen U nalopen

Dit is een mooie uitgave: handzaam en stevig, gedrukt in een heldere letter en bovenal helder Schriftuurlijk en bevindelijk van inhoud. Het gaat om deel 1, met 34 preken van ds. B. Smijtegelt, uitgegeven 275 jaar na zijn overlijden. Deel 2 is inmiddels ook verschenen.

Wil men in het kort weten wie Smijtegelt was, op bladzijde 13 tot en met 16 vindt u een biografische schets. Kort leest u daar van hem, wiens naam nog steeds veel genoemd wordt. Deze zeer gewaardeerde oudvader heeft vele preken nagelaten. Te lezen valt vanaf bladzijde 17 waarom en waartoe men zijn preken heeft hertaald.

Deze 34 preken zijn gekozen vanuit het Oude Testament. Alle preken kunnen wij samenvatten in de diepe geestelijke inhoud van de titel "Trek mij, wij zullen U nalopen". Veel teksten zijn genomen vanuit het boek der Psalmen, enkele uit Job, Spreuken, Prediker en Hooglied.

Ook enkele uit Jesaja, Jeremia, Ezechiël en Habakuk. Zowel een voorbereidingspreek als een preek voor, tijdens en na het Heilig Avondmaal is hierin opgenomen. Wat niet vaak in een prekenbundel te vinden is, is een belijdenispreek. Deze is gehouden op 12 juli 1712 in de Koorkerk van Middelburg. Ook is een dankdagpreek toegevoegd.

In deze bundel vindt men gunnende en praktische preken voor het dagelijkse, geestelijke leven. Het zijn ook ernstige preken waarin Smijtegelt de zonde en de zondaar aanwijst. Ook wijst hij het Middel tot behoudenis in Jezus Christus liefdevol aan.

In de hertaling is de bekende opbouw van Smijtegelts preken ongewijzigd gebleven. Na soms een kort voorwoord, wordt de tekst verklaard in twee of drie punten. Met een 'persoonlijk' woord van toepassing sluit hij de preken af. Het zijn leesbare preken, ook voor jonge mensen. Steeds opnieuw treft in zijn preken het benoemen van de noodzakelijke drie stukken, twee wegen en de ene Naam onder de hemel gegeven! Goed om te lezen. Soms zijn de preken aan de korte kant voor een leesdienst. Dit doet niets af aan de lezenswaardigheid.

Dat de hertaling van deze preken het doel mag hebben waarmee onze broeder ds. B.J. van Boven in het voorwoord afsluit:

'Prijst God met mij gemeen, Ende maakt zeer groot Zijnen Naam; Elk van ons love Hem bekwaam, Wij die hier zijn bijeen. Mijn God heeft mij verhoord. Als ik Hem van harte riep aan. Uit angst, waarmee ik was bevaan, **Trok Hij mij** naar Zijn woord' (Ps. 34:2, Datheen).

ds. G. Pater, Ridderkerk

OVERGENOMEN UIT DE KERKBODE VAN 'S-GRAVENHAGE

Ten afscheid en als dank

Het was toch een heel goede dag! Ondanks ons opzien gaf de Heere dit in Zijn goedheid. Tijdens de tweede dienst op zondag 13 september jl. heb ik namelijk na bijna vijftig jaar de gemeente gediend te hebben afscheid genomen als ambtsdrager. Alles heeft zijn bestemde tijd, zegt immers de wijze Salomo. Hoewel het me moeilijk valt de arbeid in Gods koninkrijk los te laten. Arbeid die de liefde van mijn hart heeft. De dienst des Heeren die mijn leven is! Daarom was het zo passend hoe onze geliefde consulent, ds. W. Harinck, me toesprak en liet toezingen: 'k Zal Zijn lof zelfs in de nacht, zingend daar ik Hem verwacht; en mijn hart wat mij moog' trefen, tot de God mijn levens heffen'. Ook bij het ouder worden, in het gemis van mijn onvergetelijke vrouw die me in het ambt (plaatselijke en landelijk) altijd zo tot grote steun was, en bij het loslaten moge de onveranderlijke HEERE dag aan dag tonen, dat Hij is en blijft: 'de God mijns levens'. In

Immanuël is Hij mijn hoop en kracht! Zijn eigen woorden als de tekst van de preek zeggen me daartoe genoeg: 'En ziet, ik ben met ulieden al de dagen, tot de voleinding der wereld. Amen'. De troost juist van dit 'al de dagen' moge ook blijken voor de hele gemeente in de hofstad en voor de broeders van de kerkenraad. Graag wil ik mijn hartelijke erkentelijkheid uitdrukken voor de manier waarop we van de gemeente en de kerkenraad mochten afscheid nemen.



G.H. Verweij tijdens een synodevergadering.

In Gods huis, bij de eenvoud van de Woordbediening. Want het gaat niet om mensen, maar om dit dierbare Woord, dat vlees geworden is. Ook wil ik na de Heere aan de gemeente en de ambtsbroeders vergeving vragen voor mijn ambtelijke fouten en tekorten. Daarmee begeer ik bij de bloedfontein van de Middelaar te schuilen. De Fontein die geopend is en blijft voor de vuilste zondaar.

In het bijzonder mijn dank aan de kinderen van de gemeente, die mij werkelijk verrast hebben door – na de afscheidsdienst – mij een herinneringsboek mee te geven, waarin ze mij bedanken voor wat gedaan is en mij Gods zegen wensen voor de toekomst. Dit alles verfraaid met foto's en tekeningen. Alsook een schitterende bos gerbera's met kaartjes waarop de naam van het kind staat. Mijn bijzondere dank, ook aan het adres van de moeder die dit georganiseerd heeft.

Wees allen van harte Gode en de rijkdom van Zijn genade in Christus Jezus bevolen, voor nu en de toekomst der eeuwigheid!

uw oud-ouderling G.H. Verweij

Kerknieuws

BEROEPINGSWERK

Beroepen:

Te Drachten, ds. P. Melis te Ermelo
Te Ede, ds. G.W.S. Mulder te Zoetermeer
Te Markham (Canada),
ds. H. Hofman te Dordrecht
Te Ouddorp,
ds. A. Vermeij te Nieuw-Beijerland

Bedankt:

Voor Barneveld-Zuid,
ds. A.T. Huijser te Sliedrecht
Voor Berkenwoude,
ds. G. van Manen te Elspeet
Voor Bodegraven,
ds. H. Hofman te Dordrecht
Voor Nieuwerkerk (Zld),
ds. G. van Manen te Elspeet
Voor Oostkapelle,
ds. H. Hofman te Dordrecht
Voor Ridderkerk-Slikkerveer,
ds. H. Hofman te Dordrecht
Voor Rotterdam-Zuidwijk,
ds. H. Hofman te Dordrecht
Voor Sheboygan (VS),
ds. P.L. Bazen te Picture Butte (Canada)
Voor Oostkapelle,
ds. H. Hofman te Dordrecht

VERSLAG BEVESTIGING EN INTREDE KANDIDAAT H. VAN DER HEIDEN TE WAGENINGEN

Woensdag 9 september 2015 was voor de gemeente Wageningen een verblijdende dag. Een dag van verwondering. De dag waarop de door God gezonden dienstknecht, kandidaat H. van der Heiden, bevestigd mocht worden tot predikant van onze gemeente.

Bevestiging

De bevestigingsdienst wordt geleid door ds. A.B. van der Heiden. Gemeente, vanuit de Dordtse Leerregels is ons voorgelezen: "en opdat de mensen tot het geloof worden gebracht, zendt God goedertierenlijk verkondigers van deze zeer blijde boodschap tot wien Hij wil, en wanneer Hij wil". Wat bent u dan bevoorrecht als u deze woorden tot u laat doordringen. Na ruim vier jaar opnieuw verblijd. Hier schittert Gods vrijmacht. De tekst is uit Matthéüs 4 vers 19. Het thema is: "Vissers der mensen", uitgewerkt in drie punten: 1^e Roeping tot het ambtswerk, 2^e

Inhoud van dit ambtswerk, 3^e Uitoefening van dit ambtswerk.

De Heere Jezus is het heilig ambtswerk begonnen op de dag dat Gods stem werd gehoord: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde in Dewelke Ik Mijn welbehagen heb". Dat welbehagen zal door Christus uitgevoerd worden. De inhoud van de prediking van Christus is: "Bekeert u, want het koninkrijk der hemelen is nabij gekomen". Hij zal daar ook mensen voor gebruiken. Zij zullen op Zijn bevel en Zijn gezag dat Evangeliewoord verkondigen. Hij roept ze vanuit hun gewone werk (vissers) en zal ze vissers van mensen maken. Ze worden uitgezonden op een andere zee om daar de netten uit te werpen en mensen te vangen. Mensen die in Zijn Koninkrijk zullen ingaan. Er is een inwendige roeping nodig, een getuigenis van de Heilige Geest in het hart dat het de wil van de Heere is om tot deze dienst te komen. Het is de hartelijke begeerte van de bevestiger dat door de bediening van deze dienaar het openbaar mag worden dat hij door God Zelf is gezonden. De opdracht is mensen vangen. Mensen die leven in de werelddienst zonder God, zonder Borg, zonder hoop en zonder Christus. We zullen in het net gevangen moeten worden. Een net waarin de mens niet gevangen wil worden. Het doel van de dienaar is het net uit te werpen tijdens de eredienst, catechisatie, persoonlijke gesprekken en bij de ziekbedden. De dienaar moet prediken dat een ieder vervloekt is die niet blijft in al hetgeen geschreven is in het boek der wet, om dat te doen. Maar hij mag ook wijzen op het Lam Gods Dat de zonde der wereld wegneemt. De dienstknechten moeten in de uitoefening van hun arbeid Christus navolgen: "Volg Mij na. Kom achter Mij aan in dit ambtswerk". Om ook in deze heilige dienst iets van dat gevoelen wat in Christus Jezus was uit te stralen. Vader Van der Heiden wenst zijn zoon van harte toe dat hij veel de verborgen omgang met de Heere mag beoefenen, dan zal de gemeente iets van de glans van de heerlijkheid Gods in de bediening mogen zien. We hebben de Heere nodig in de ambtelijke bediening, in onze zwakheid en onbekwaamheid. Christus zegt ook nu: "Volg Mij na". Het ging Christus om de eer van Zijn Vader. Dat we Hem daarin mogen volgen. Ook in Jezus' bewogenheid over het welzijn van de zielen. Hem navolgen

in het gebed. Laat je bediening worden voorbereid in ernstige overdenking en meditatie. Smeek Hem of Hij de verborgenheden van Zijn Koninkrijk je bekend wil maken.

Na het lezen van het formulier door de bevestiger mag zijn zoon de vragen met: "Ja ik, van ganser harte" beantwoorden. Een aangrijpend ogenblik als in het midden van de gemeente Gods knecht gekniel mag liggen onder het geopende Woord des Heeren. Naast de bevestiger ds. A.B. van der Heiden nemen aan de handoplegging deel: ds. A. Moerkerken, ds. G.J. van Aalst, ds. P. Mulder, ds. A. Verschuure, ds. B. van der Heiden en ouderling K.W. Breunissen.

Intrede

Ds. H. van der Heiden geeft aan dat het zijn hartelijke begeerte is, onder biddend opzien tot de Heere om Zijn licht en hulp, Gods Woord te mogen verkondigen. De tekst is uit 2 Petrus 1 vers 19. Het thema is: "Gods Woord", verdeeld in twee punten: 1^e Vastheid vanuit het Woord en 2^e Oproep vanuit het Woord. Na de uitleg van hetgeen voorafgaat aan de tekst komt de vraag: waarom is dat profetisch Woord zeer vast? Ten eerste is het Gods Woord, het is vast in God Die niet liegen kan. Het is ten tweede zeer vast omdat het profetisch Woord vervuld is in de komst van Christus. In Jezus Christus zijn alle profetieën ja en amen, Gode tot eer en heerlijkheid. Wij mogen het profetisch Woord, de Bijbel hebben. Is dat ons al tot een wonder geworden? Dat Woord mogen wij u verkondigen. Waarin is dat Woord vast? Het is onwankelbaar vast in Zijn beloften. Dat is tot troost van Zijn Kerk, tot bemoediging. Maar het is ook vast in Zijn bedreigingen. Het is vast voor hen die voortleven in ongerechtigheden. Het is ook vast in Zijn nodigheden. Nog is het genadetijd. Dat Woord mogen we nog steeds hebben. God spreekt nog steeds door dat Woord tot ons. We worden opgeroepen om dat Woord alle aandacht te geven. Geeft acht op dat Woord. Onvoorwaardelijk buigen onder het Woord en gehoorzamen aan dat Woord. Het is nodig dat ons hart geopend wordt voor dat Woord, zoals bij Lydia. De mens is door de zonde de duisternis zelve geworden, dor en dood. Dat

is een leven zonder God, zonder Christus. Het heeft God behaagd om Zijn profetisch Woord als een helder licht te laten schijnen in een duistere plaats. Als door Zijn Geest blinde zielsogen worden geopend dan ga ik zien dat ik duisternis ben, dat ik verloren lig, dat ik tegen Hem gezondigd heb. Als dat Woord Gods ons gaat veroordelen dan krijgen we dat Woord juist zo hartelijk lief. Dan volgt er een buigen onder het recht, maar wordt er ook een roepen geboren. Totdat de Morgenster opgaat in uw harten. Dan wordt vanuit God vandaan door Zijn Welbehagen een weg geopend in Christus Jezus, door Zijn volkomen Middelaarsbediening. Alleen in Christus is het leven.

De predikant spreekt enkele woorden tot zijn bevestiger, curatorium, studenten, predikanten, gemeente, zijn vrouw en kinderen. Daarna wordt hij toegesproken door: ds. A. Verschuure namens de classis Barneveld en PS Oost, ds. B. van der Heiden namens het Curatorium, student E.J. Boudewijn namens de Theologische School, burgemeester G.J.M. van Rumund namens de overheid en ouderling K.W. Breunissen namens de kerkenraad en gemeente. Ds. H. van der Heiden werd staande toegezongen uit Psalm 69 vers 14. Tot slot mag hij voor het eerst de zegen op de gemeente leggen.
B. Paanstra, scriba

MUTATIE KERKELIJK JAARBOEK 2015

Pag. 298, **gemeente OOSTEREND**.

De preekbeurten worden nu geregeld door:
L. Stomphorst, Oosterenderweg 47,
1794 GB Oosterend, tel. 06 50505199 / 0222
745018,
e-mail: lstomphorst@famstomphorst.nl

Berichten

JEUGDBOND – HERVORMINGSAVOND IN VEENENDAAL

Datum: **zaterdag 31 oktober**
Locatie: kerkgebouw Geref. Gemeente, Vijftien Morgen 51 in Veenendaal
Thema: "Hervorming is volharden"
Appelwoord: ds. B. Labee en ds. I. Visky (predikant in Roemenië).
Muzikale medewerking: gemengd koor Met hart en stem en Fruytier ensemble, beiden o.l.v. Arie Kortleven
Aanvang: 19.30 uur (inloop vanaf 19.00 uur)
Doelgroep: alle leeftijden.

JEUGDBOND – BIJBELSTUDIECONFERENTIE IN PUTTEN

Op **vrijdag 13 en zaterdag 14 november** organiseert de Jeugdbond in samenwerking met Bijzondere Noden een conferentie in Putten. Het thema is 'Zie jij mij?' Samen willen we nadenken over hoe je een naaste moet zijn! Wat lezen we in de Bijbel over omzien naar onze naaste en welke opdracht geeft de Heere ons? Ben jij tussen de 16-21 jaar? Dan ben je van harte welkom. Meld je aan via www.jbagg.nl/bijbelstudieconferentie. Meer informatie vind je op de website.
Tip voor leidinggevend: breng deze conferentie onder de aandacht op je vereniging.

REGIOAVOND BOND VROUWENVERENIGINGEN TE RHENEN

De Bond van Vrouwenverenigingen or-

ganiseert op **dinsdag 27 oktober** een regio-avond in de kerk van de Geref. Gemeente te Rhenen, Achterbergsestraatweg 59-a. Ds. F. Mulder hoopt een lezing te houden over: 'Omgang met God'. Leiding: ds. A. Verschuure. Aanvang: 19.30 uur. U bent van harte welkom, ook belangstellenden!

HERVORMINGSAVONDEN

Amersfoort

Hervormingsavond op **vrijdag 30 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Elimkerk te Amersfoort, Waterdaal 1, m.m.v. jeugdkoor Laus Deo te Amersfoort, kinderkoor Immanuel te Lunteren en jeugdkoor Masora te Genemuiden. Collecte t.b.v. hulp aan vluchtelingen.

Tricht-Geldermalsen

Hervormingsavond op **zaterdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Bethelkerk te Geldermalsen, Laan van Leeuwenstein 10, m.m.v. het kinderkoor De Kleine Lofstem en het meisjeskoor Maria uit Geldermalsen. Algehele leiding: ds. P. Mulder m.m.v. ds. M.J. van Gelder. Collecte voor Deputaatschap Bijbelverspreiding.

ZANGAVONDEN

Amersfoort

Zangavond op **zaterdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Joriskerk te Amersfoort (Hof 1), m.m.v. het jongerenkoor Jigdaljahu uit Barendrecht en mannenkoor Harpe Davids uit Genemuiden. Algehele leiding: ds. J.J. van Ekeveld. Kosten: € 4,- p.p., kinderen <12 jaar: gratis. Kaarten verkrijgbaar bij de deur

en te bestellen op www.jigdaljahu.nl. Collecte voor Deputaatschap Bijzondere Noden.

Emmeloord

Zangavond op **zaterdag 7 november**, aanvang: 19.30 uur, in de Moriakerk van de Geref. Gemeente te Emmeloord, Reestdal 25, m.m.v. de Urker Zangers.

Enkhuizen

Psalmzangavond op **vrijdag 23 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Enkhuizen, Kloppestraat 12, m.m.v. het gemengd koor Soli Deo Gloria en een samengesteld kinderkoor. Meditaties door ds. G. Heijkamp n.a.v. het thema "Hervorming".
Collecte voor schulddelging.

Ermelo

Koor- en samenzangavond op **vrijdag 30 oktober**, aanvang 19.30 uur, in de kerk van de Gereformeerde Gemeente te Ermelo, Hanengewei 69, m.m.v. het gemengd koor Adoraim uit Ermelo, het gemengd koor Vox Humana uit Elspeet en het jeugdkoor de Nachtegaaltjes uit Elspeet. Leiding: student M. Blok. Collecte t.b.v. de Theologische School.

Heusden

Psalmzangavond met de bovenstemgroepen uit Hardinxveld-Giessendam en Waddinxveen en organist André Nieuwkoop op **zaterdag 24 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de Grote kerk te Heusden. Leiding: ds. J. van Rijswijk.

Rotterdam

Reformatiezingavond op **zaterdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, met medewerking van o.a. groot (samengesteld) (mannen)koor, dameskoor en enkele instrumentalisten. Leiding ds. M. Karens. Kaarten kunnen gereserveerd worden via: www.peterwildeman.nl

Zoetermeer

Hervormingszangavond op **zaterdag 31 oktober**, aanvang: 19.30 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Zoetermeer, Zwaardslootseweg 44/hoek Europaweg. Spreker: ds. H.A. van Zetten. Bijdrage van een samengesteld projectkoor uit de gemeenten van Benthuisen, Boskoop, Delft en Zoetermeer met begeleiding van orgel en trompet. Collecte voor deputaatschap Bijbelverspreiding.

KOOR- EN ORGELAVOND TE GOUDA

Koor- en orgelavond op **zaterdag 7 november**, aanvang: 20.00 uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Gouda, Nieuwe Gouwe Oostzijde 2b. De musicus Gerard de Wit zal o.a. met zijn kamerkoor psalmbewerkingen van hem voor orgel, koor en blokfluit, afgewisseld met samenzang, uitvoeren.

Collecte o.a. voor orgelfonds van genoemde Geref. Gemeente.

VERKOPINGEN

Krabbendijke

Verkoop door de vrouwenvereniging Weest een zegen te Krabbendijke op **woensdag 4 november**, van 14.00-16.30 uur en van 19.00-20.00 uur, in het verenigingsgebouw van de Gereformeerde Gemeente, ingang Dorpsstraat. De opbrengst is bestemd voor het zendingswerk.

Oudemirdum

Verkoop op **zaterdag 31 oktober**, van 10.00-15.00 uur, in en rond de kerk van de Geref. Gemeente te Oudemirdum, Huningspaed 3. De opbrengst is bestemd voor de zending, de kerk en andere goede doelen.

Poederloijen

Verkoop op **zaterdag 24 oktober**, van 9.30-14.00 uur, in dorpsshuis Podarwic, Burgemeester Posweg 1 te Poederloijen. De opbrengst is voor zending en evangelisatie.

Poortugaal

Verkoop door de vrouwenvereniging Dorcas op **zaterdag 31 oktober**, van 10.00-14.00

uur, in de kerk van de Geref. Gemeente te Poortugaal, Achterweg 11.

Ridderkerk

Verkoop door de zendings- en evangelisatiecommissie op **vrijdag 30 oktober**, van 15.00-21.00 uur, in de Bethelkerk, Anjerstraat 2. De opbrengst is voor de zending en evangelisatie.

Rijssen

Verkoop door de vrouwenvereniging Dorcas-Zuid op **woensdag 28 oktober**, van 9.30-14.30 uur, in de Zuiderkerk van de Geref. Gemeente te Rijssen, Jacob Ruysdaelstraat 1.

De opbrengst is voor zending, evangelisatie en deputaatschap voor Israël.

RONDWANDELING DOOR AMSTERDAM

Rondwandeling door het centrum van Amsterdam op **zaterdag 21 november** o.l.v. Cor Hotting. Kosten: € 10,- p.p., € 25,- per gezin. De opbrengst is t.b.v. evangelisatiepost Simon de Looier.

Start om 10.00 uur en einde om 12.30 uur bij deze evangelisatiepost.

Tel. 0228-317447/0610790406, e-mail: cjhottin@kliksafe.nl

Kerkdiensten

ZONDAG 25 OKTOBER 2015

Aagtekerke 9.30 en 19.00 uur ds. K. Boeder; Aalburg 15.00 uur ds. J. van Rijswijk; Aalst 9.00 (H.A.) en 14.30 uur ds. M. Karens; Alblasterdam 9.30 en 16.30 uur ds. B. van der Heiden; Alphen a/d Rijn 10.00 (H.A.) en 16.00 uur ds. G. Hoogerland; Amersfoort 9.30 en 16.30 uur ds. W. Visscher; Apeldoorn 10.00 en 15.30 uur ds. R.A.M. Visser; Arnhem 15.00 uur ds. A. Schreuder; Barendrecht 10.00 en 16.30 uur stud. W. Mouw; Beekbergen 10.00 en 19.00 uur ds. B.J. van Boven; Berkenwoude 10.00 uur ds. H. Paul en 15.00 uur ds. G.W.S. Mulder; Bodegraven 10.00 uur ds. M. Golverdingen en 18.30 uur ds. A.B. van der Heiden; Borsselle 9.30 en 18.00 uur ds. J.W. Verweij; Boskoop 9.30 uur ds. G. Clements en 16.30 uur ds. J.J. Tanis; Brakel 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. J. van Rijswijk; Capelle a/d IJssel-Middelwatering 10.00 en 16.30 uur (H.D.) ds. W. Silfhout; Capelle a/d IJssel-West 10.00 uur ds. A. Moerkerken en 15.30 uur ds. A.P. Baaij-

ens; Delft 10.00 en 18.30 uur stud. J. de Kok; Den Helder 10.00 en 16.00 uur ds. A.J. Gunst; Deventer 16.00 uur stud. J.B. Huisman; Doetinchem 9.30 en 19.00 uur ds. W.J. Karels; Dordrecht 10.00 en 16.30 uur ds. H. Hofman; Drachten 9.30 (H.A.) en 19.00 uur ds. A. Schot; Ede 9.30 (H.A.) en 16.00 uur ds. C.J. Meeuse; Eindhoven 16.00 uur ds. P. Mulder; Emmeloord 9.30 uur ds. P.G. Heijkamp en 17.00 uur ds. D.W. Tuinier; Enschede 18.15 uur ds. R.A.M. Visser; Ermelo 9.30 en 18.30 uur ds. P. Melis; Genemuiden 9.30 en 15.30 uur stud. M.T. Al-Chalabi; Gorinchem 10.00 en 16.00 uur ds. L. Blok; Gouda 9.30 uur ds. J.J. Tanis en 16.30 uur ds. G. Clements; Goudswaard 15.00 uur ds. G. van Manen; 's-Gravenhage 10.00 uur ds. A.B. van der Heiden en 19.00 uur ds. H. Hofman; 's-Gravenzande 9.30 en 15.30 uur ds. J.S. van der Net; Groningen 10.00 en 16.00 uur ds. J.B. Zippro; Haamstede 15.30 uur ds. K. Boeder; Hardinxveld-Giessendam 9.30 en 18.00 uur ds. A.P. Baaijens; Herkingen 10.00 uur ds. C.

Harinck; Hilversum 10.00 uur ds. H.A. van Zetten en 15.30 uur ds. A. Verschuure; Hoofddorp 18.30 uur ds. R. Kattenberg; Hoogeveen 19.00 uur ds. J.B. Zippro; Hoogvliet 10.00 uur ds. J. Driessen en 19.00 uur stud. W. Mouw; Houten 10.00 en 17.00 uur ds. C.G. Vreugdenhil; Kampen 9.30 en 15.30 uur ds. J. IJsselstein; Kamperland 14.00 uur ds. J.M.D. de Heer; Kapelle-Biezeling 16.30 uur ds. C. Harinck; Katwijk aan Zee 18.00 uur stud. M.H. Schot; Klaaswaal 9.30 en 18.00 uur ds. G.J. van Aalst; Kootwijkerbroek 19.00 uur ds. G. Beens; Kortgene 14.00 uur ds. C. van Krimpen; Krabbendijke 9.30 en 18.00 uur ds. C. Sonneveld; Krimpen a/d IJssel 9.30 en 16.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Kruiningen 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.00 uur ds. G. Bredeweg; Leerdam 10.00 en 18.00 uur ds. J. Schipper; Leiderdorp 16.00 uur ds. A.B. van der Heiden; Lelystad 15.30 uur ds. R. Kattenberg; Lisse 10.00 en 16.00 uur ds. G.J.N. Moens; Marknesse 19.00 uur ds. J. IJsselstein; Meeuwen 14.30 uur ds. J.

Schipper; Meliskerke 9.30 en 14.30 uur ds. F. Mulder; Melissant 10.00 en 18.00 uur ds. P. Blok; Middelburg-Centrum 9.30 en 18.30 uur ds. J.M.D. de Heer; Middelburg-Zuid 18.30 uur ds. M. Joosse; Middelhamnis 9.30 en 18.00 uur ds. S. Maljaars; Mijdrecht 15.15 uur ds. H.A. van Zetten; Moerkapelle 9.30 en 18.30 uur ds. W. Harinck; Naaldwijk 18.30 uur ds. J.S. van der Net; Nieuw-Beijerland 9.30 uur ds. A. Vermeij; Nieuwer ter Aa 17.30 uur ds. H.A. van Zetten; Nieuwerkerk 16.00 uur ds. G.J. Baan; Nieuwe-Tonge 15.00 uur ds. S.W. Janse; Nijkerk 9.30 en 18.30 uur ds. J. van Laar; Nisse 14.30 uur ds. J.W. Verweij; Ooltgensplaat 9.30 (H.A.) en 18.00 uur ds. S.W. Janse; Oostburg 10.00 en 15.00 uur ds. M. Joosse; Oostkapelle 9.30 en 16.00 uur ds. A.J. de Waard; Oostvoorne 19.00 uur ds. W. Silfhout; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 12.00 (H.D.) en 19.00 uur ds. G.M. de Leeuw; Opperdoes 19.00 uur ds. G.J.N. Moens; Oud-Beijerland 9.30 en 18.00 uur ds. G. van Manen; Ouddorp 14.30 uur ds. S. Maljaars; Oudemirdum 9.30 en 14.30 uur ds. D.W. Tuinier; Oude-Tonge 10.00 (H.A.) en 18.00 uur ds. P.D. den Haan; Poederoijen 19.00 uur ds. L. Blok; Poortugaal 9.30 uur ds. C. Neele en 15.30 uur stud. J. de Kok; Poortvliet 10.00 en 18.30 uur ds. H. Brons; Puttershoek 10.00 en 15.30 uur stud. E.J. Boudewijn; Ridderkerk 9.30 en 17.00 uur ds. G. Pater; Ridderkerk-Slikkerveer 15.30 uur (H.D.) ds. A.T. Huijser; Rijssen-Noord 9.30 en 18.30 uur ds. C.A. van Dieren; Rijssen-Zuid 9.30 en 18.30 uur ds. A. Schreuder; Rilland-Bath 18.30 uur ds. M. Golverdingen; Rotterdam-Alexanderpolder 16.00 uur ds. M.J. van Gelder; Rotterdam-Centrum 10.00 uur ds. M.J. van Gelder en 16.30 uur ds. J. Driessen; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 uur ds. J. Mijnders en 14.30 uur ds. C. van Ruitenburg; Rotterdam-Zuidwijk 15.30 uur ds. W. Harinck; Scherpenisse 9.30 (H.A.) en 14.00 en 18.30 uur ds. J. van Belzen; Scherpenzeel 10.00 en 18.30 uur ds. A. Verschuure; Scheveningen 10.00 en 15.30 uur stud. M.H. Schot; Sint Annaland 14.30 uur ds. C. Sonneveld; Sint Philipsland 15.00 uur ds. H. Brons; Sliedrecht 9.30 en 18.00 uur ds. A.T. Huijser; Soest 19.00 uur ds. B. Labee; Spijkenisse 19.00 uur stud. E.J. Boudewijn; Sprang-Capelle 14.30 uur ds. E. Bakker; Tricht-Geldermalsen 10.00 en 18.30 uur ds. P. Mulder; Uddel 10.00 en 18.30 uur ds. D. de Wit; Urk 10.00 (H.A.) en 17.00 uur ds. C. Hogchem; Veen 9.30 en 18.00 uur ds. E. Bakker; Veenendaal 9.30 en 16.30 uur ds. B. Labee; Waardenburg 10.00 en 18.30 uur ds. M. Mondria; Wageningen 10.00 en 18.30 uur ds. H. van der Heiden; Westkapelle 18.30 uur ds. A.J. de Waard; Westzaan 10.00 (H.A.) en 15.30 uur ds. G. Heijkamp; Woerden 10.00 en 18.30 uur ds. W.A. Zondag; Wolphaartsdijk 9.30 en 14.00 uur ds. G.J. Baan; Yerseke 9.30 en 18.00 uur ds. C. van Krimpen; Zeist 10.00 en 18.30 uur ds. J.J. van Eekveld; Zoetermeer 10.00 (H.D.) en 18.30 uur ds. G.W.S. Mulder; Zwijndrecht 14.30 uur ds. G. Pater; Zwolle 9.30 en 19.00 uur stud. J.B. Huisman.

DINSDAG 27 OKTOBER 2015

Hoofddorp 19.45 uur ds. B. van der Heiden; Naaldwijk 19.45 uur ds. J. Schipper; Uddel 19.30 uur ds. J.M.D. de Heer.

WOENSDAG 28 OKTOBER 2015

Amsterdam-Noord 14.30 en 19.30 uur ds. D.W. Tuinier; Barneveld-Zuid 19.30 uur (H.D.) ds. G. Beens; Berkenwoude 19.30 uur ds. J. van Laar; Brakel 19.30 uur ds. C.A. van Dieren; Delft 19.30 uur (voor de evangelisatie) ds. G. Hoogerland; Den Helder 19.30 uur ds. J.J. van Eekveld; 's-Gravenzande 19.45 uur ds. D. de Wit; Hoedekenskerke 19.30 uur ds. J. van Belzen; Katwijk aan Zee 15.00 en 19.30 uur ds. M. Mondria; Meeuwen 19.30 uur ds. G. Pater; Melissant 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Nieuwe-Tonge 19.30 uur ds. C.J. Meeuse; Nisse 19.30 uur ds. E. Bakker; Oud-Beijerland 19.30 uur ds. G. Bredeweg; Puttershoek 14.30 uur ds. M. Joosse en 19.30 uur ds. A. Schot; Rotterdam-IJsselmonde 9.30 en 14.30 en 19.30 uur ds. G.M. de Leeuw; Scherpenisse 19.30 uur ds. C. van Krimpen; Soest 15.00 en 19.30 uur ds. W. Visscher; Spijkenisse 14.30 en 19.45 uur ds. L. Terlouw; Sprang-Capelle 19.30 uur ds. B.J. van Boven; Veen 14.15 uur (huw. bev.) ds. E. Bakker; Westzaan 15.00 en 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Wierden 15.00 en 19.30 uur ds. B. Labee.

DONDERDAG 29 OKTOBER 2015

Genemuiden 19.30 uur ds. C. Hogchem; Leerdam 19.30 uur ds. J. Schipper; Melissant 19.30 uur ds. J. van Rijswijk; Opheusden (in Gereformeerde Gemeente in Nederland) 14.15 uur (huw. bev.) ds. G.M. de Leeuw; Sliedrecht 19.30 uur ds. A.T. Huijser; Terwolde - De Vecht 14.00 uur (huw. bev.) ds. K. Boeder; Westkapelle 19.30 uur ds. J. van Belzen.

VRIJDAG 30 OKTOBER 2015

Alblasserdam 19.30 uur (hervormingsdienst) ds. A.J. Gunst en ds. B. van der Heiden; Bodegraven 19.30 uur (hervormingsdienst) ds. W.A. Zondag; Middelburg-Centrum 15.30 uur (huw. bev.) ds. J.M.D. de Heer; Nieuwer ter Aa 19.30 uur (hervormingsdienst) ds. P. Mulder; Rheden 14.15 uur (huw. bev.) ds. F. Mulder; Rilland-Bath 14.45 uur (huw. bev.) ds. C. Sonneveld.

ZATERDAG 31 OKTOBER 2015

Capelle a/d IJssel-Middelwatering 19.45 uur (hervormingsdienst) ds. W. Silfhout; Krabbendijke 19.00 uur (hervormingsdienst) ds. C. Sonneveld; Nunspeet 19.30 uur (hervormingsdienst) ds. A. Schot; Rotterdam-Alexanderpolder 19.30 uur (hervormingsdienst) ds. J.W. Verweij.

EVANGELISATIESAMENKOMSTEN ZONDAG 25 OKTOBER 2015

Alkmaar (Willem Buytewechstraat 2, Alkmaar) 10.00 uur evang. G. Baan; Amsterdam (Looiersgracht 70) 10.30 en 17.00 uur evang. J. Krijgsman; Emmen (Prinsesselaan 6 I) 9.30 en 15.30 uur evang. C. van Drunen; Leeuwarden (Achter de Hoven 2c) 9.30 uur evang. S. de Visser en 16.00 uur ds. A. Schot; Merksem (Jaak de Boeckstraat 21-23, Merksem) 10.00 en 17.00 uur evang. A. van Setten; Tilburg (Offenbachstraat 105) 10.00 en 18.30 uur evang. H.J. van den Boogaart.

Voor alle in dit nummer genoemde toekomstige data geldt:

INDIEN DE HEERE WIL EN WIJ LEVEN

Advertenties



**In de knop
gebroken**

Reformatorische vereniging voor ouders bij wie tijdens de
zwangerschap of kort na de geboorte kind(eren) zijn overleden

www.indeknoopgebroken.nl
info@indeknoopgebroken.nl • telefoon: 06 - 49 49 94 99

AMBTSKLEDING...

Klamar's
FASHION

's-Gravenstraat 63
4431 AB 's-Gravenpolder
0113 - 31 63 64 | 06 14 53 15 28
info@klamarsfashion.nl
www.klamarsfashion.nl

ADVIES AAN HUIS MOGELIJK!

*Ik zeide wel in mijn haasten: Ik ben afgesneden van voor Uw ogen;
dan nog hoordet Gij de stem mijner smekingen, als ik tot U riep.*
Psalm 31:23 onberijmd

Met grote droefheid geven wij u kennis dat de Heere, na een ernstige ziekte, uit ons midden heeft weggenomen mijn zeer geliefde vrouw en onze lieve, zorgzame moeder

Helena Bastiaantje Dunsbergen-Bijl

in de leeftijd van 49 jaar.

Wij zijn erg verdrietig om de grote lege plaats die zij achterlaat, maar treuren niet als degenen die geen hoop hebben.

Meyerspark; Zuid-Afrika A.G. Dunsbergen
Corijn en Arie
Willem
Jeanne
Bas
Heleen
Arnette
Marije

13 oktober 2015
Pretoria, Zuid-Afrika

Correspondentieadres: J.W. Bijl
Wilhelminastraat 22A
3264 XS Nieuw-Beijerland

De begrafenis heeft plaatsgevonden op maandag 19 oktober te Mooiplaats, Zuid-Afrika.

Waarom Paul Roescher?
Wij geven u twaalf redenen! **2**

Europa's grootste keus

Braziliaans eiken Keuken compleet zoals opgesteld en inclusief getoonde 3 apparaten.



Kraakprijs! 1564,-

PAUL ROESCHER
KEUKEN • BAD • VLOER • HAARD

Totaal 17.500 m2 in Rijssen en Apeldoorn
Tel. 0548 530 350 www.paulroescher.nl

Vakantie en rust in de **prachtige Eiffel**
Tel. 0049 6594 258990 en
www.huizesolagrati.nl

HARKES
Begravenissen

Dokter Hamburgerlaan 59
2771 JR Boskoop
www.harkesbegravenissen.nl

Wij verzorgen alleen begravenissen

0172 - 21 21 22

De Verrassing
Bungalowpark

Welkom terug op ons park!

Al 60 jaar verrassend op Texel!

www.deverrassing.nl | 0222 31 89 06

Praktijk den Uijl

biedt hulp vanuit een Bijbelse visie aan kinderen, jongeren en volwassenen bij o.a.:

- Verlies- en rouwverwerking
- Seksueel misbruik en seksverslaving
- Opvoedingsvragen en opvoedingsondersteuning
- Laag zelfbeeld en faalangst
- Problemen binnen huwelijk, gezin en/of relatie
- Weinig zelfvertrouwen
- Arbeidsproblemen en burn-out
- Vragen rondom persoonlijkheid en gedrag
- Talent en hoogbegaafd
- Andere problemen waar u mee 'zit' en over wilt spreken

Veelal worden de gesprekken (gedeeltelijk) vergoed vanuit de aanvullende verzekering. Informeer hiervoor bij uw zorgverzekeraar.

Praktijk den Uijl
psychosociale hulpverlening & contextuele therapie

Wormerhoek 14M
2905 TX Capelle a/d IJssel
010 - 7 411 411
06 43 85 85 08
info@praktijkdenuijl.nl

Gesprekslocaties in Capelle a/d IJssel, Barneveld en Yerseke
www.praktijkdenuijl.nl

Begrafenisonderneming STAM
Molenstraat 153, 2961 AK Kinderdijk
Tel. 078 6919005 - **Geen crematies**

Van Manen
timmerbedrijf

kerkbanken
bankstofferling
kansels
doopvonts
lessenaars
collectezakken

Timmerbedrijf Van Manen B.V.
Puurveenseweg 47 | Kootwijkerbroek
t (0342) 44 29 60
www.timmerbedrijfvanmanen.nl

Psychologenpraktijk Brouwer

- Onderzoek
- Advies
- Begeleiding
- Behandeling

Hulpverlening aan kinderen, jongeren en volwassenen

Bij o.a.: ADHD • angst • burn-out • depressie • faalangst • fobie • gedragsproblemen • identiteitsproblemen • lichamelijke spanningsklachten • negatief zelfbeeld • onzekerheid • opvoedingsproblemen • paniek • piekeren • PDD-NOS • relatieproblemen • slaapproblemen • somberheid • spanning • stress • syndroom van Asperger.

Voor verdere informatie en aanmelding:
T 0180 - 42 69 55
E info@psychbrouwer.nl
I www.psychbrouwer.nl

Vestigingen in Ridderkerk, Barneveld en Meteren

Luxe fotokaarten
voor elke gelegenheid
Scherpe prijs voor uw eigen vereniging en/of goede doel.
www.scheurfotokaarten.nl

AANDACHT VOOR AMBTS-KLEDING

Speksnijder
AANDACHT VOELT BETER
MODE

www.speksnijder.nl Bergambacht - Veendam - Kampen

Vindt u de foto's van de kerkgebouwen ook zo mooi op de voorzijde van De Saambinder?

Deze komen vrijwel allemaal uit het fotoboekje van J.P. Sinke:

'Waar onze God Zijn woning houdt'
Prijs € 9,90.



Leverbaar via uw boekhandel of rechtstreeks:



**Drukkerijen Boekhandel
Van Velzen BV**

Postbus 4, 4413 ZG Krabbendijke, tel. 0113-501402; e-mail: ljmeewsen@velzenbv.nl

**Psamzangavond met de
Betuwse bovenstemgroep**
Datum: zaterdag 14 november 2015
Locatie: Hervormde Kerk Heusden
Adres: Burchtstraat 2 te Heusden
Spreker: Ds. M. Karens
Solist: Herman van de Bunt
Organist: Peter Wildeman
Tijd: 19:30 uur

**Er zal een collecte gehouden worden
t.b.v. Stichting Ontmoeting.**

TE HUUR: 1 à 2 pers. huisje v.a. 1 nov.
Kijk op www.rijnwaard-Waardenburg.nl
of bel 06-53933283 of 0418-653773.

NIEUWE CD!

**1500 mensen zingen Psalmen
in de Ger. Gem. Yerseke**



€ 12,50

**Volledige opbrengst t.b.v.
Nieuwbouw GG Yerseke**

Verkrijgbaar bij:

www.pieterheykoop.nl

of: Marijkelaan 25, Yerseke

Te huur in Kootwijkerbroek:

een vrijstaande woning met
3 slaapkamers en een flinke bergruimte
voor max. 1½ jaar. Tel. 0653405696.

Te huur: De Klomp-Veenendaal,

kort bij het station: 1 woonkamer en
1 slaapkamer voor zichzelf, gebruik van
keuken, wc en douche (gedeeld met
3 personen). Vanaf 15 oktober '15.
Voor werkende of studerende dame.
Tel: 0318-574570.

kina
begrafenisverzorging

D.W. Schipper
010-458 31 12
Capelle a/d IJssel

J. Kooijman
0182-58 39 32
Gouda

Dag en nacht bereikbaar

WIJ VERZORGEN ALLEEN BEGRAFENISSEN

Uitgesneden teksten div. modellen

Info: tel. 06-16870314 of mail
houtsnijderdikkenberg@kliksafe.nl

De Raad van Toezicht van Cedrah

zoekt, wegens periodieke aftreding, kandidaten voor de positie van:

Lid Raad van Toezicht

Portefeuille zorg

De Raad van Toezicht van Cedrah houdt integraal toezicht op het beleid van de Raad van Bestuur en op de algemene gang van zaken binnen de stichting. De portefeuille zorg heeft als specifiek aandachtspunt het toezien op de samenstelling en het minimale kwaliteitsniveau van de zorgverlening en de realisatie hiervan.

De Raad van Toezicht stelt de volgende eisen aan haar leden:

- *Affiniteit met gezondheidszorg en de doelstelling van Cedrah in het bijzonder*
- *Maatschappelijke betrokken en deel uitmakend van een functioneel netwerk*
- *Minimaal HBO werk- en denkniveau*
- *Onafhankelijk en kritisch ten opzichte van de Raad van Bestuur en ten opzichte van de andere leden van de Raad van Toezicht onderling*
- *Advies- en klankbordfunctie jegens de Raad van Bestuur*

Voor de invulling van deze vacature gelden de volgende specifieke eisen:

- *Belijdend en meelevend lid van de Gereformeerde Gemeenten*
- *Bij voorkeur afkomstig uit Zeeland of Goeree-Overflakkee (gezien de huidige samenstelling van de Raad van Toezicht)*
- *Kennis en ervaring in de zorg, bij voorkeur de ouderenzorg*

Benoeming geschiedt op voordracht van de centrale cliëntenraad.

Informatie en sollicitatie

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met de heer J.A. Nobel, voorzitter (0186-614023 of 06-479 744 41) of de heer P.M.D. Weijers, vicevoorzitter (06-212 278 74). Een informatiepakket is op te vragen bij het secretariaat (010-209 3048 of e.m.lie@cedrah.nl). Belangstellenden voor de functie (waarvoor een vergoeding geldt conform de richtlijnen van de NVTZ) worden uitgenodigd vóór d.v. 14 november 2015 hun schriftelijke sollicitatie voorzien van cv te sturen naar de vicevoorzitter van de Raad van Toezicht, Koerillen 20, 2904 VL Capelle aan den IJssel of per mail aan pmdweijers@kliksafe.nl.

Over Cedrah

Cedrah biedt in Zeeland en Zuid-Holland wonen, zorg en diensten aan ouderen die bewust kiezen voor een organisatie met een reformatorisch identiteitsprofiel. Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in de regio Rotterdam. Kijk voor meer informatie op www.cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

 **HUDSON TAYLOR**
Stichting Bijbelse Hulpverlening China

Zonder u staat Yuan alleen

De kerk in China groeit. De Hudson Taylor Stichting ondersteunt met:

- Onderwijs
- Lectuur
- Toerusting
- Diaconaat

Help mee. Steun ons!
NL56 RABO 0347 3760 29

www.hudsonstaylor.nl

BBV **Barneveldse Begrafnis Vereniging**

voor een eervolle, eenvoudige verzorging van begrafenissen in Barneveld en omstreken

- eigen personeel
- vervoer van en naar alle plaatsen
- dag en nacht te ontbieden
- levering van grafstenen
- laatste wilsbeschikking
- drukwerk
- opgave van lidmaatschap
- geen crematie

Zr. J.H.D. Vermeulenstraat 5
3774 JW Kootwijkerbroek
(0342) 44 18 12
www.barneveldsebegrafnisvereniging.nl

dhr. G. de Groot
(06) 50 21 72 55

NIEUWE UITGAVEN - ZOJUIST VERSCHENEN



DS. J.J. VAN ECKVELD
Is het ook voor mij?
De toe-eigening van het heil.
Vragen rond de toe-eigening van het heil komen aan de orde vanuit het Woord van God en onze gereformeerde belijdenis.
91 blz. geb. 33126925
12,90



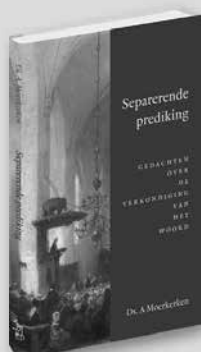
DS. B. VAN DER HEIDEN
De rijkdom van de verkiezing
Meditaties over de Dordtse Leerregels. Eenvoudige meditaties over een heel waardevol belijdenisgeschrift.
198 blz. geb. 33127076
15,90



DS. W.C. LAMAIN
Verlaat niet wat Uw hand begon
Overdenkingen bij bijzondere dagen. Geestelijk onderwijs vanuit de heilsfeiten.
206 blz. geb. 33126765
19,90



DS. J. MIJNDERS
Met eer en heerlijkheid gekroond
52 meditaties over het leven van Jozef
222 blz. geb. 33127175
14,90



DS. A. MOERKERKEN
Separerende prediking
Gedachten over de verkondiging van het Woord
Een toegankelijk boek, bedoeld voor predikanten, ambtsdragers en ieder betrokken gemeentelid.
87 blz. geb. 33127328
12,90



DS. G. VAN REENEN
De Heidelbergse Catechismus
Toegelicht voor eenvoudigen in 52 preken.
690 blz. geb. 33127168
59,50



B. HOOGHWERFF
Schuilplaats in gevaar
Verhalen over Gods kinderen in oorlogstijd
Waargebeurde verhalen, o.a. over ds. W.C. Lamain. Prachtige tekeningen van Rino Visser.
72 blz. geb. 33127250
10,90



DR. H.J. AGTERESCH
Als grenzen vervagen
Medische beslissingen rondom het levenseinde.
Herziene en uitgebreide editie.
90 blz. p.b. 33127366
8,90

Den Hertog uitgeverij

Elzenkade 6 - Houten
Postbus 150, 3990 DD Houten
Tel. (030) 637 34 34

E-mail: boeken@hertog.nl
www.hertog.nl
info: www.uitgeverijdenhertog.nl

AL ONZE UITGAVEN ZIJN
OOK IN UW BOEKHANDEL
VERKRIJGBAAR

Cedrah Wonen, zorg en diensten vanuit een reformatische levensovertuiging

Van maaltijdservice tot huishoudelijke hulp

Ontdek welke diensten wij aanbieden op cedrah.nl.

Cedrah gaat uit van de Gereformeerde Gemeenten in Zeeland en Zuid-Holland en de Christelijke Gereformeerde Kerken in Rotterdam en omgeving.

Meer informatie? Bel naar 0118 67 66 00, mail naar zip-info@cedrah.nl of ga naar cedrah.nl.

Cedrah
Wonen · Zorg · Diensten

CHRISTELIJKE BEGRAFENISONDERNEMING
G. WEGENAAR

Tel.: (0318) 526641

Bgg.: (06) 53638114

24 uur per dag bereikbaar

Buurtlaan West 26
3905 JR Veenendaal

Wij verzorgen uitsluitend begravenissen
www.wegenaar.nl



VAN STAVEREN

Begravenisverzorging

Sumatrastraat 11 ~ 2405 EM Alphen aan den Rijn

Dag en nacht bereikbaar, in elke regio

(0172) 23 33 38

Wij verzorgen alleen begravenissen

Voor Verantwoorde Boeken!

www.derooboeken.nl

078-6124081

Nieuwe Collectie bij Klein Kleding

Sliedrecht - Zierikzee
www.KleinKleding.nl



Onesiforus
NEDERLANDSE STICHTING
VOOR CHRISTELIJKE HANDREIKING

De doelstelling van de interkerkelijke stichting is het verlenen van geldelijke steun aan, met name vanwege gemoedsbezwaren, in financiële moeilijkheden geraakte personen, gezinnen e.a.

Voor aanvragen en informatie:
Onesiforus, p/a Weegje 2, 3295 CT 's-Gravendeel.

Alle hulpaanvragen worden door een commissie getoetst en besproken met de diaconie.

Om haar doel te realiseren is de stichting afhankelijk van giften, collecten en legaten.

U kunt uw bijdrage storten op:
NL36 RABO 0354 2210 00 of NL76 INGB 0004 1778 00
t.n.v. penningmeester "Onesiforus" te Stavenisse.

Bestuur:

dr. W.J. op 't Hof (voorz.),
W.A. Barth (secre.),
C. Vos (penn.),
ds. A. den Hartog,
G. Hop,
J.B. Philibert.

Comité van

aanbeveling:

ds. D. Heemskerk
ds. T. Klok
ds. J. Roos

Adviescommissie:

mr. drs. S. Visser
F. Bouman
D.C. van der Ploeg



ZGG zoekt een evangelist voor Guinee

Kijk voor de functie-inhoud op
www.zgg.nl/vacatures. Reageren kan tot
vrijdag 6 november 2015.



ZENDING GEREFORMEERDE GEMEENTEN

Colofon

De Saambinder

Kerkelijk weekblad van de
Gereformeerde Gemeenten

Uitgave ten bate van de Emerituskas.

Hoofredacteur: ds. G.J. van Aalst

Bijdragen van medewerkers en boeken ter recensie

ds. G.J. van Aalst,
Molendijk 136, 3286 BK Klaaswaal
tel. 0186-576990, fax 0186-575105
e-mail: gjvanaalst@kliksafe.nl

Redacteuren: ds. B. Labee, ds. C. Neele

Meditaties

ds. C. Neele,
Egde 28, 3171 DE Poortugaal,
tel. 010-5017707
e-mail: c.neele@kliksafe.nl

Kerknieuws (m.u.v. beroepingswerk) en berichten

redactie-secretaris: J.J. Verhage
Kloosplantsoen 131,
2985 SC Ridderkerk,
tel. 0180-420865, fax 0180-423583
E-mail: jj.verhage@kliksafe.nl
Aanlevertijd:

Uiterlijk woensdag 17.00 uur vóór
de datum van verschijning van De Saam-
binder in de daarop volgende week.

Opgaven kerkdiensten en beroepingswerk aan

Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Advertenties en familieberichten aan

Drukkerij Verloop,
postbus 33, 2950 AA Alblasserdam

tel. 078-6912899, fax 078-6919536
e-mail: saambinder@verloop.nl

Advertenties dienen uiterlijk
donderdag vóór de week van
verschijning aangeleverd te zijn.
Rouwadvertenties uiterlijk
maandagmorgen 9 uur.

Advertenties € 1,15 per mm.
Familieberichten € 0,40 per mm.
Deze prijzen zijn excl. 21% btw.

Abonnementenadministratie

Adreswijzigingen enz. aan:
Bureau voor Kerkelijke Dienstverlening,
postbus 608, 3440 AP Woerden,
tel. 0348-489900, fax 0348-483599,
e-mail: saambinder@cbgg.nl

Betalingen abonnementsgelden

IBAN: NL11 INGB 0000 0643 27 t.n.v.

De Saambinder-abonnementen te
Woerden.

Abonnementsprijzen (bij vooruitbetaling):

voor Nederland: € 13,00 per halfjaar
(te betalen per 1 april en 1 oktober);
voor het buitenland:
€ 26,- per jaar + extra portokosten.
Canada \$ 115,-; USA \$ 115,-.

Correspondentieadres Noord-Amerika

Mr. A.M. Berman, P.O. Box 20188,
St. Catharines, ON L2M 7W7, Canada
e-mail: purlin@sympatico.ca

De redactie aanvaardt geen enkele aansprakelijkheid betreffende de inhoud van de advertenties en de (recensies van de) aangekondigde boeken.

Ds. Labee over:

Hoe spreekt de Heere tot mensen?

Op verschillende plaatsen in de Bijbel, vooral in het Oude Testament, lezen we over het spreken van God tot mensen. De Heere sprak door een droom, een engel of een profeet etc. Soms lijkt het alsof de Heere direct tot iemand spreekt. Wilt u over deze dingen iets schrijven?

Gods' spreken

Paulus schrijft aan de Hebreeën: 'God voortijds veelmaals en op velerlei wijze tot de vaderen gesproken hebbende door de profeten, heeft in deze laatste dagen tot ons gesproken door de Zoon' (1:1). Hebben wij ons al eens verwonderd over deze tekst? Over het spreken van de levende God? Eenmaal leefden Adam en Eva onder een geopende hemel.

Maar sinds het eerste mensenpaar luisterde naar de boze, en daarmee het spreken Gods verwierp, is het rechtvaardig als de Heere eeuwig zou zwijgen. Ontroerend als God, naar Zijn eeuwig voornemen, de gevallen mens opzoekt 'die al bevende voor Hem vlood'. En na het ontdekkende spreken 'waar zijt gij?' klinkt de rijke moederbelofte. Ons verbondshoofd en zijn vrouw krijgen na de aanzegging van het doodsvonnis, de eerste evangelische belofte van het leven.

Veelmaals en op velerlei wijze

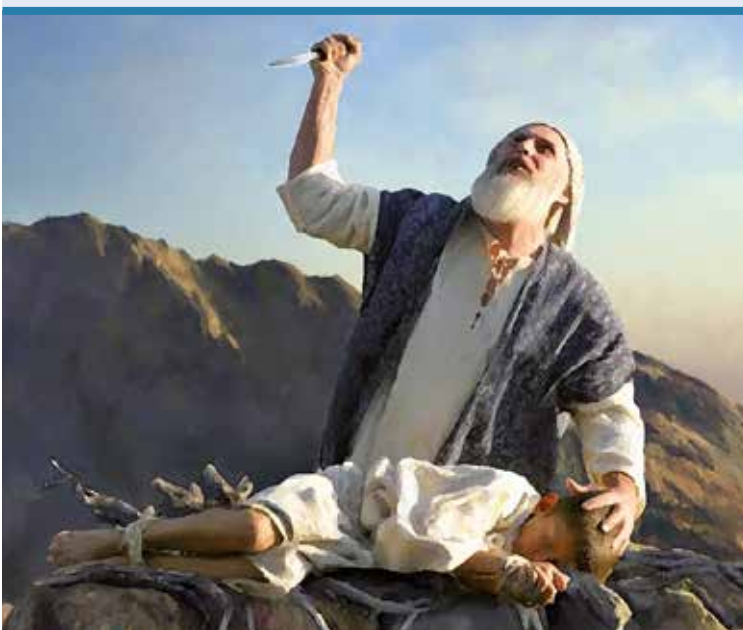
Terecht wijst de vraagsteller erop dat de Heere niet slechts éénmaal heeft gesproken. 'Veelmaal' zegt de Hebreeënbrief.

De Heere is voortgegaan om Zichzelf te openbaren. Om Zijn heilsplan bekend te maken. Hij sprak ondermeer tot Noach en Abraham, Mozes en Jozua, David en Salomo, Jesaja en Hoséa. Er ligt ook de gedachte in dat God Zich steeds dieper en klaar-der aan Zijn volk openbaarde. Totdat alles riep om Zijn volle openbaring in de Zaligmaker, Jezus Christus! God sprak ook op velerlei wijze: door dromen en gezichten, door de schaduwen en de ceremoniëndienst en door het onderwijs van de profeten. Maar de Drie-enige God sprak ook direct, met hoorbare 'stem'. Zo lezen we dat de Zone Gods sprak tot Abraham toen deze gereed stond om zijn zoon te doden. Mozes sprak met de HEE-RE, 'aangezicht aan aangezicht, gelijk een man met zijn vriend'. Op de berg Sinaï sprak God de heilige wet van de tien woorden. In het Nieuwe Testament lezen we van Saul die de stem van Jezus uit de hemel hoorde, op weg naar Damascus. Johannes op Patmos vernam de stem van Zijn Meester, 'als een stem van vele wateren'. In al deze geschiedenissen gaat het om het directe spreken Gods tot Adamskinderen.

Tot ons

Veelmaal en op velerlei wijze heeft de Heere gesproken. Maar ten laatste heeft God gesproken door het vleesgeworden Woord! De eeuwige Vader is 'verklaard' door de Zoon van God. Tegenover onvolkomen patriarchen, aardse profeten en gebrekkige priesters staat Gods eigen Schootzoon. Door Hem heeft God gesproken tijdens Zijn omwandeling op aarde. En de Heere spreekt nog: door Zijn (beschreven) Woord en Geest. Paulus schrijft over 'gesproken tot ons'. De vraagsteller schreef: 'Ik weet, de grootste vraag is of de Heere al eens tot mij heeft gesproken'. Heeft de Heere tot ons gesproken? De dichter zingt ervan:

'Merk op, mijn ziel, wat antwoord God u geeft;
Hij spreekt gewis tot elk die voor Hem leeft...'



VRAAG?

Heb jij/hebt u ook een vraag? Mogelijke vragen over onderwerpen binnen de doelstelling van 'De Saambinder' kun jij/kunt u mailen naar b.labee@kliksafe.nl of opsturen naar Kerkewijk 115a, 3904 JA VEENENDAAL. Er volgt -zo mogelijk- altijd een reactie.

Echter alleen als de redactie het waardevol acht voor al onze lezers, volgt publicatie in een nummer van 'De Saambinder'. Graag wel wat geduld.